

**RÅSTOFTILLADELSE FOR GRAVEOMRÅDE TISTED,
MARIAGERFJORD KOMMUNE**

Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, sten og grus

På ejendommen Tistedvej 4, 9510 Arden, matr.nr. 2h Tisted By, Astrup

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

OVERSIGTSSKEMA

Råstofgravens beliggenhed	Tistedvej 4, 9510 Arden. Matr.nr. 2h Tisted By, Astrup, Mariagerfjord Kommune
Råstofgravens areal	8,3 ha
Råstoftype og tilladt mængde	Sand, sten og grus 300.000 m ³ pr. år
Tilladelsens varighed	10 år 30. maj 2022 – 30-maj 2032
Sagsnummer	2021-034687
Tidligere meddelte tilladelser	Der har ikke tidligere været indvinding i området
Offentliggørelse	30. maj 2022
Klagefristens udløb	4 uger efter offentliggørelse
Frist for efterbehandling	1 år efter endt indvinding, dog senest den 30. maj 2032
Indvinder	JJ Grus A/S v/Kenny Jensen
Ansøger	JJ Grus A/S v/Kenny Jensen, Jellingvej 19, 9230 Svenstrup J Konsulent: DGE v/Jytte Gert Simonsen – jgs@dge.dk
Grundejere	Torben Haugaard, Trinnerupvej 32, 9510 Arden Troels Haugaard, Egernvej 4, 9510 Arden
Indvinders telefon/mobilnummer	40 12 51 71
Indvinders e-mailadresse	kj@kristianrytter.dk
Indvinders CVR-nummer	87 91 61 11
Driftsansvarlig(e)	Kenny Jensen, JJ Grus A/S
Region Nordjylland	Tlf.: 97 64 80 00, e-mail: raastoffer@rn.dk
Region Nordjylland – Anne Marie Henriksen	Tlf: 24 63 56 39. Mail: anne.henriksen@rn.dk

Tilladelse til råstofindvinding
på matr.nr. 2h Tisted By, Astrup, Mariagerfjord Kommune
indtil 30. maj 2032.
Sagsnummer: 2021-034687

Ansøger:	Indvinder:	Ejer:
JJ Grus A/S v/Kenny Jensen, Jellingvej 19, 9230 Svenstrup J CVR-nr.: 87 91 61 11	JJ Grus A/S v/Kenny Jensen, Jellingvej 19, 9230 Svenstrup J CVR-nr.: 87 91 61 11	Torben Haugaard, Trinnerupvej 32, 9510 Arden. CVR-nr.: 87 57 66 55 Troels Haugaard, Egernvej 4, 9510 Arden. CVR-nr.: 40 17 62 33

Region Nordjylland den 30. maj 2032.

Anne Marie Henriksen,
Råstofsagsbehandler

Kvalitetssikret af
Sofie Hammer Jensen
Råstofsagsbehandler

INDHOLD

Oversigtsskema	3
1. Tilladelsen	7
1.1 Råstofloven	7
1.2 Miljøvurderingsloven	7
1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)	7
1.4 Bilag IV-arter	7
1.5 Indsatsbekendtgørelsens § 8	8
1.6 Vandforsyningsloven	8
1.7 Miljøbeskyttelsesloven	8
1.8 Naturbeskyttelsesloven	8
1.9 Museumsloven	8
1.10 Skovloven	8
1.11 Vandløbsloven	9
1.12 Vejloven og Privatvejsloven	9
1.13 Jordforureningsloven	9
2. Vilkår	10
2.1 Vilkår efter råstofloven	10
3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	19
3.1 Generel klagevejledning	19
3.2 Klagevejledning for de enkelte love	19
3.3 Underretning	20
4. Grundlag for tilladelsen	21
4.1 Ansøgningens indhold	21
4.2 Høring vedr. ansøgning	21
4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse	23
5. Regionens behandling af sagen	24
5.1 Råstofplanen	24
5.2 Miljøvurderingsloven	24
5.3 Kommuneplan og lokalplan	25
5.4 Grundvand og overfladevand	25
5.5 Natur og landskab	27
5.6 Miljømæssige forhold	29
5.7 Udkast til efterbehandlingsplan	31
5.8 Region Nordjyllands samlede vurdering	31
Bilag A: Oversigtskort. 1:20.000	32
Bilag B: Luftfoto i målforhold 1:5.000	33
Bilag C: Udkast til deklaration/servitut vedrørende efterbehandling	34
Bilag D: Generelle bestemmelser	35
Bilag E: Uddrag af museumsloven – jf. lovbek. nr. 358 af 8. april 2014	38
Bilag F: Høringssvar fra Netselskabet N1	40

1. Tilladelsen

1.1 Råstofloven¹

På baggrund af det foreliggende materiale, og med hjemmel i råstoflovens § 7 stk. 1, meddeler Region Nordjylland hermed tilladelse til årlig indvinding af op til 300.000 m³ sand, sten og grus på i alt 8,3 hektar på matr.nr. 2h Tisted By, Astrup, se bilag A og B.

Tilladelsen er gældende i perioden fra 30. maj 2022 til den 30. maj 2032.

Tilladelsen meddeles på vilkår i henhold til råstoflovens § 10 samt i henhold til anden relevant lovgivning, som beskrevet under afsnit 2.2.

1.2 Miljøvurderingsloven²

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2 pkt. 2a. Region Nordjylland har gennemført en screening af projektets indvirkning på miljøet. Region Nordjylland har vurderet, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

Region Nordjylland har den 2. marts 2022 truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Afgørelsen er truffet efter miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen kan ses på regionens hjemmeside www.rn.dk/rastoffer.

Se nærmere i afsnit 5.2.

1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)³

Region Nordjylland har vurderet, at projektet hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke Natura 2000 område nr. 18: Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø, der ligger ca. 2,2 km nordvest for projektområdet, væsentligt. Det er derfor besluttet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for det ansøgte projekts påvirkning af ovennævnte Natura 2000-område. Vurderingen er uddybet i afsnit 5.5.

1.4 Bilag IV-arter

Potentielt forekommende arter i området er dam-, vand-, brun-, syd-, skimmel- trolde- og dværgflagermus samt odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Dette er vurderet ud fra Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 for det 10x10 km kvadrat som projektområdet ligger i. Ifølge opslag på Naturbasen.dk, Arter.dk og Miljøportalens Naturdata den 23. februar 2022 er der ikke registreret bilag IV-arter i projektområdet eller indenfor en radius på ca. 700 m fra projektområdet.

Det er Regionens vurdering, at der ikke er oplagte yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter på eller i direkte tilknytning til det ansøgte projektområde. Ligeledes er det Regionens vurdering, at projektet ikke giver

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 om råstoffer.

² Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

³ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

anledning til påvirkninger der grænser udover selve projektområdet og som potentielt kunne påvirke yngle- eller rasteområder udenfor projektområdet.

Det er Regionens vurdering, at projektet ikke at give anledning til væsentlig påvirkning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Vurderingen er uddybet i afsnit 5.5.

1.5 Indsatsbekendtgørelsens⁴ § 8

Før der gives tilladelse efter råstoflovens § 7, skal der ifølge indsatsbekendtgørelsens § 8 foretages en vurdering af, om det ansøgte, kan medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Regionsrådet kan kun meddele tilladelse til råstofindvinding, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af tilstanden for overfladevandområder eller grundvandsforekomster og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne.

Det er Region Nordjyllands vurdering, at projektet ikke vil medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Vurderingen er uddybet i afsnit 5.4.

1.6 Vandforsyningsloven⁵

Der er ikke søgt om tilladelse efter vandforsyningsloven.

1.7 Miljøbeskyttelsesloven⁶

Der er ikke søgt om tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven.

1.8 Naturbeskyttelsesloven⁷

Der er ikke søgt om dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

1.9 Museumsloven⁸

Der er ikke søgt om dispensation fra museumsloven.

1.10 Skovloven⁹

Der er ikke søgt om dispensation fra skovloven.

⁴ Bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1450 af 5. oktober 2020 om vandforsyning m.v.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 om miljøbeskyttelse.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 om naturbeskyttelse.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven.

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 om skove.

1.11 Vandløbsloven¹⁰

Der er ikke søgt om tilladelse efter vandløbsloven.

1.12 Vejloven og Privatvejsloven¹¹

Mariagerfjord Kommune træffer afgørelse om vejadgang til Tistedvej.

1.13 Jordforureningsloven¹²

Der er ikke søgt om dispensation fra eller tilladelse efter jordforureningsloven.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

¹¹ Lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v.

Lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015 om private fællesveje.

¹² Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurenet jord.

2. Vilkår

Vilkårene i denne tilladelse er bindende for indvinder og eventuelle ejere af de matrikler, der er givet tilladelse til at indvinde på.

2.1 Vilkår efter råstofloven

Før indvindingen begynder

1. Først når Region Nordjylland har givet en igangsætningstilladelse, må arbejdet med at afrømme overjord og at indvinde råstoffer begynde. Igangsætningstilladelsen kan tidligst gives, når klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage, får ansøger besked, og gravningen må ikke iværksættes, før klagen er behandlet af klagemyndigheden.

Inden igangsætningstilladelsen kan gives, skal vilkår 2-5 være opfyldte.

2. Der skal foreligge en tilladelse til vejadgang fra Mariagerfjord Kommune.
3. Indvinder skal udarbejde en grave- og efterbehandlingsplan, så den opfylder vilkårene i tilladelsen og tilgodeser landskabelige interesser. Grave- og efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Nordjylland.

Hvis forholdene kræver det, kan Region Nordjylland senere i indvindingsforløbet stille krav om, at indvinder skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, som skal godkendes af Region Nordjylland.

Grave- og efterbehandlingsplanen skal som minimum indeholde følgende:

- a. Graveplan – mindst i målforhold 1:2.000.
 - b. Efterbehandlingsplan – mindst i målforhold 1:2.000
 - c. Et snit med områdets profil i målforhold 1:500 eller 1:1.000. Højdemål bør vises fem gange større end de vandrette mål. Snittet skal vise det nuværende og det fremtidige terræn i forhold til skel og grænserne for efterbehandling og gravning. Gravedybden skal også vises.
 - d. Grænsen for efterbehandling, som skal vises, fremgår af afsnit 2.1.2, mens grænsen for gravning skal fastlægges i grave- og efterbehandlingsplanen. Grænsen for gravning skal sikre, at der er tilstrækkelige materialer til rådighed ved efterbehandlingen. Der skal beregnes, hvor meget overjord der er til rådighed for opbygning af skråningsanlæggene, hvorved neddozning af regulære materialer evt. kan reduceres og gravegrænsen derved kan fastlægges nærmere grænsen for efterbehandling
 - e. Gravning og efterbehandling skal foregå i etaper.
 - f. Indvinder skal oplyse, hvor stort et areal, der ønskes afrømmet, når indvindingen er størst.
 - g. Graveretning skal vises.
 - h. Adgangen til området, hvor indvindingen skal ske, skal vises.
 - i. Placering af produktionsanlæg, lagerplads, tankanlæg samt depoter for overjord og muld skal fremgå af planen. Placering skal ske inden for grænsen for efterbehandling.
 - j. Oplysninger om skrænthældning.
4. Grænsen for det areal der må graves i, skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Nordjylland. Derefter skal der indsendes et målrids af gravegrænsen til Region Nordjylland, hvor afmærkningspælenes placering er angivet. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes og skal sikres, så de ikke bliver beskadiget. Det kan fx ske med betonringe.
 5. Region Nordjylland skal have en garanti fra pengeinstitut eller kaufionsforsikring. Garantien størrelse bliver beregnet af Region Nordjylland i forbindelse med godkendelse af grave- og efterbehandlingspla-

nen. Garantien pristalsreguleres automatisk en gang om året med Danmarks Statistiks omkostningsindeks for anlæg, jordarbejder mv. og med den aktuelle dato som udgangspunkt. Garantien frigives først, når efterbehandlingen er gennemført og godkendt af Region Nordjylland.

Region Nordjylland kan til enhver tid ændre garantiens størrelse, hvis forudsætningerne for beregningerne ændres. Det kan fx være tilfældet, hvis indvindingen sker på en måde, så efterbehandlingen vil koste mere end først antaget.

Hvis indvinder ønsker at anlægge interne veje i råstofgraven, stilles der en separat garanti for fjernelse af disse.

Tinglysning

6. Der skal indbetales kr. 1.750,- til dækning af afgiften for tinglysning af servitut/deklaration om vilkår for indvindingen. Region Nordjylland sender ansøger en separat regning for dette.

Oplysning om hvornår gravearbejdet påbegyndes

7. Region Nordjylland skal underrettes, inden indvindingen påbegyndes. Underretningen skal ske skriftligt.
8. Hvis indvinder ikke ønsker de arkæologiske interesser afklaret gennem en forundersøgelse, skal indvinder senest 4 uger før muldafrømning underrette Nordjyllands Historiske Museum om, hvornår arbejdet bliver sat i gang. Nordjyllands Historiske Museum kan kontaktes på tlf. 99 31 74 00 eller e-mail: historisk-museum@aalborg.dk

2.1.1 Omfanget af retten til at indvinde

9. Området, hvor indvindingen mv. må ske, er på 8,3 hektar og fremgår af bilag B.
10. Indvinding andre steder på ejendommen end det tilladelsen omfatter, kræver en ny tilladelse efter råstofloven.
11. Tilladelsen gælder kun indvinding af 300.000 m³ sand, sten og grus pr. år over en 10-årig periode. I det omfang mulden ikke skal anvendes til efterbehandling, kan denne afsættes.
12. Overjord og muld må ikke fjernes fra det område, indvindingen er tilladt på, men skal bruges til efterbehandlingen. Jf. vilkår 11 kan muld dog fjernes, i det omfang den ikke skal anvendes til efterbehandlingen.
13. Hvis der er ønske om at indvinde overjord, andre råstoffer eller større mængder end de ovenstående skal det anmeldes til Region Nordjylland, jf. råstoflovens § 9 stk. 2.
14. Der må ikke graves dybere end til kote +33 meter (DVR90) svarende til en gravedybde på 12-24 meter under terræn. Det oprindelige terræn ligger i kote +45-57 meter (DVR90). Uanset foranstående dybdegrænse må der aldrig graves tættere grundvandsspejlet end 2 meter.

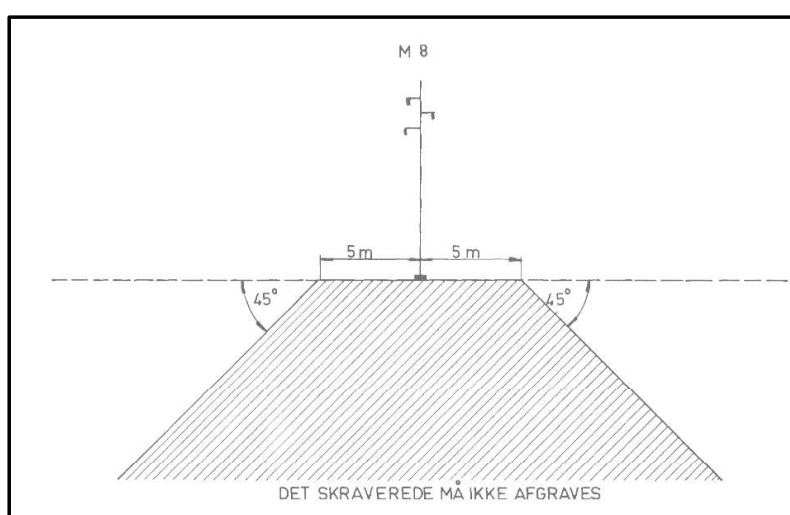
Region Nordjylland kan på et hvilket som helst tidspunkt stille krav om, at grundvandsspejlets beliggenhed skal måles. Målingen skal foregå i marts eller april måned.

15. Hvis det ønskes at grave dybere end tilladt, kræver det en ny afgørelse efter råstofloven.
16. Der må aldrig uden tilladelse inddrages større arealer til at indvinde på, end det areal som er lagt til grund for beregning af garantien.

17. Hvis der i forbindelse med indvindingen blotlægges dræn, skal Region Nordjylland og Mariagerfjord Kommune underrettes og drænene skal omlægges for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende¹³. Andre løsninger kan i særlige tilfælde findes, men kun med tilladelse fra Mariagerfjord Kommune.
18. Anvendelse af knust beton eller tegl til anlæg af interne køreveje forudsætter forudgående godkendelse fra Region Nordjylland.

2.1.2 Afstandskrav m.v.

19. Der må ikke afrømmes muld og overjord eller graves tættere på:
- a. Naboskel end 5 meter
 - b. Vejskel til offentlig vej end 10 meter. Råstofindvindingen skal foretages så afstand til vejens areal er mindst 2 x gravedybde med mindre, der foreligger en dispensation fra vejmyndigheden (jf. vejlovens § 73).
 - c. Sten- og jorddiger end 10 meter
 - d. Nabobeboelsers udendørs opholdsarealer end
 - 100 meter uden støjvold
 - 60 meter ved anlæg af 3 meter høj støjvold
20. Indvindingen skal respektere krav og retningslinjer (bilag F) for arbejde nær 60 kV luftledningen Tørndrup-Tinghøj mast 27-29, der løber i den vestlige del af indvindingsområdet. Herunder,
- a. At der ikke foretages terrænændringer der medfører forringelser af N1 A/S adgang til luftledningsanlægget
 - b. At N1 A/S uhindret skal kunne køre med normale store køretøjer fra asfalteret vej til de enkelt master
 - c. At afgravning nær de eksisterende master foretages som vist på nedenstående figur 1.
 - d. At øvrige sikkerhedsforskrifter i forbindelse med arbejde nær højspændingsanlæg overholdes

Figur 1. Max. afgravning fra master

¹³ Hjemlen findes i råstofloven § 10, stk. 3

21. Der skal etableres støjvolde mod ejendommene Tistedvej 1a og Tistedvej 4. Støjvoldene skal have en højde på min. 3 meter.
22. Ved etablering af jordvolde skal voldens fod overholde afstandskrav jf. vilkår 19 pkt. a og c. Voldens fod skal placeres i en afstand på mindst tre meter fra offentligt vejareal og må ikke placeres nærmere end to gange højdeforskellen mellem påfyldningen og vejens areal (jf. vejlovens § 73).
23. Jordvolde skal etableres så der ikke er risiko for nedskridning og alle volde skal fjernes når indvindingen er afsluttet

Skelgennemgravning

24. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.

Anlæg på skrån timer under indvinding

25. Under gravning og fordeling af overjord må skrænterne ikke have anlæg/hældning, så der er fare for udskridning.

2.1.3 Driftstider

Tilladelige driftstider er opført i tabel 1.

Driftstider	Hverdage	Lørdage
Gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg mv.	Kl. 07.00 – 18.00	Kl. 07.00 – 14.00
Udlevering af læsning, herunder kørsel indenfor råstofgravens område	Kl. 06.00 – 18.00	Kl. 07.00 – 14.00

Tabel 1 – Tilladelige driftstider

26. Der må ikke arbejdes i råstofgraven udenfor den tilladte driftstid, og der må ikke forekomme drift i råstofgraven på søn- og helligdage.
27. En udvidelse af driftstiden kan aftales med Region Nordjylland. En udvidelse er kun mulig i kortere perioder og kun i tilfælde af, at der findes specielle årsager hertil. Ansøgning om udvidelse af de normale driftstider skal være Region Nordjylland i hænde senest 14 dage før afvigelsen forventes at være nødvendig.
28. Uden for driftstid skal adgangsvejen til råstofgraven være aflåst/afspærret med hegn, bom, kæde eller lignende.

2.1.4 Efterbehandling

29. Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til naturmæssige formål
30. Der må ikke anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal.
31. Skrænter skal efterbehandles til en hældning ikke stejlere end 1:2 og tilpasset landskabet
32. Al muld skal som udgangspunkt fjernes fra indvindingsområdet inden der efterbehandles til naturmæssige formål. Ved efterbehandling af delområder til skov/beplantning kan der udlægges muld og beplantes med hjemmehørende arter

Generelle vilkår vedr. overjord og muld

33. Den nødvendige mængde overjord og eventuel muld til efterbehandling, skal til enhver tid forefindes i depot på arealet og genudlægges i forbindelse med efterbehandling.
34. Overjord og muld skal opbevares i adskilte depoter. Under depoter for overjord skal mulden være rømmet af, inden opbygningen af depotet påbegynder.
35. Jord med humus i, fx muld, tørvejord og lignende, må ved efterbehandlingen ikke tildækkes af andre jordarter, da indholdet af organisk materiale ved tildækning giver risiko for forurening af grundvandet på grund af nedbrydning af det organiske materiale.
36. Ved neddozning af skråninger skal overjord og muld på arealet mellem gravegrænsen og efterbehandlingsgrænsen skal rømmes af, inden skråningerne dozes ned. Når de har det rette anlæg, lægges overjord og eventuel muld på igen.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingsplan

37. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinder og ejer(e), indtil Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
38. En eventuel ny indvinder skal komme med forslag til grave- og efterbehandlingsplan, som Region Nordjylland skal godkende.
39. Region Nordjylland kan til enhver tid kræve en ajourført plan forelagt til godkendelse, hvis indvinding og/eller efterbehandlingen ønskes ændret i forhold til den plan, der allerede er godkendt. Region Nordjylland kan kræve, at der skal foretages et nivellement og en opmåling, hvis grave- og efterbehandlingsplanen skal revideres.
40. Såvel lodsejer/grundejer som indvinder har pligt til at rette sig efter de henvisninger, som Region Nordjylland måtte give for at udføre alle de arbejder, planen handler om.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingen

41. I tilfælde af, at der under gravningen afdækkes særlige landskabsformer, blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning, den geologiske historie eller de geologiske processer skal disse søges bevaret.
42. I forbindelse med efterbehandlingen kan der efterlades geologiske profiler efter aftale med Region Nordjylland.
43. Adgangsvejen og interne veje skal fjernes i forbindelse med gravearealets retablering.
44. Alle bygninger, produktionsanlæg og installationer, der er etableret i forbindelse med råstofindvindingen fjernes fra arealerne inden efterbehandlingen kan godkendes.
45. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig 12 mdr. efter endt indvinding og senest den 30. maj 2032.
46. Inden større arbejder med at efterbehandle sættes i gang, skal Region Nordjylland have besked om det, så eventuelle tvivsspørgsmål kan blive afklaret.
47. Når efterbehandlingen er slut, skal Region Nordjylland have besked om det. Region Nordjylland skal foretage tilsyn inden efterbehandlingen kan godkendes.

48. Pligten til at afslutte efterbehandlingen indtræder, hvis indvindingen har ligget stille i et år, og omgående hvis tilladelsen bliver kaldt tilbage, medmindre du/I har en særlig aftale med Region Nordjylland om en længere frist.

2.1.5 Forebyggelse mod jord- og grundvandsforurening

49. Hvis der sker uheld, hvor der spildes olie eller brændstof, skal der gøres en omgående afværgeindsats ved kontakt til Beredskabsstyrelsen og orientering til Region Nordjylland.

Brændstoftanke

50. Tanke, beholdere m.v. til opbevaring af olieprodukter, motorbrændstof og lignende skal overholde olie-tankbekendtgørelsens¹⁴ regler. Tanke skal være typegodkendt efter olietankbekendtgørelsens regler eller i henhold til ADR-konventionen (entreprenørtanke).
51. Overjordiske brændstoftanke med tilhørende slanger, studse m.v. skal anbringes i en lukket, aflåselig container med tæt spildbakke. Hvis tanken ikke er dobbeltvægget, skal spildbakken kunne rumme indholdet af brændstoftanken.
52. Tromler og andre beholdere med olie, spildolie m.v. skal anbringes i en lukket, aflåselig container med tæt spildbakke, der kan rumme indholdet af den største beholder der opbevares.
53. Al tankning af maskinel skal foregå under konstant opsyn
54. Overjordiske tanke til motorbrændstof, fyringsolie m.v. skal sikres mod påkørsel
55. Spild af brændstof, olie m.v. skal straks opsamles. Alt opsamlet spild inkl. brugt opsugningsmateriale skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Kørende og stationært materiel

56. Såfremt der udenfor råstofgravens driftstider, se afsnit "Driftstider", skal henstå køretøjer i selve råstofgraven, skal det ske på et areal der er indrettet så spildte væsker ikke kan løbe væk eller sive ned.
57. Alt stationært og kørende materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og reparerer. Der må ikke ske reparationer i råstofgraven, undtagen hvis dette sker på et impermeabelt underlag. Eventuelle reparationer skal foregå indenfor råstofgravens tilladte driftstider.
58. Der må ikke ske vask af materiel i råstofgraven.
59. Hvis der ønskes opstilling af andet materiel end det ansøgte (1 gravemaskine, 2 gummigeder, 1 power-screen og 1 transportbånd), skal der fremsendes oplysninger herom til Region Nordjylland, der i givet fald vil fastsætte de nødvendige supplerende vilkår.

Kemikalier

60. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer i råstofgraven, herunder kemiske midler til plantebekæmpelse, af hensyn til risikoen for forurening af grundvandet.

2.1.6 Affald

61. Råstofgraven må ikke bruges til at opbevare fyld, affald eller andet der ikke stammer fra graven. Der skal træffes foranstaltning til hindring af ukontrolleret aflæsning af affald og jordfyld.

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Ejer og indvinder har ansvaret for, at der ikke – hverken midlertidigt eller varigt – henlægges affald af nogen slags, samt for at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

62. Affald skal bortskaffes i henhold til affaldsbekendtgørelsen og Mariagerfjord Kommunes ”Regulativ for erhvervsaffald”.

63. Eventuel tilførsel af jord til råstofgraven (§ 52-dispensation) skal søges særskilt hos Region Nordjylland.

2.1.7 Støj og vibrationer

64. Råstofgravens eksterne støjniveau må ikke overstige grænseværdierne, som det fremgår af tabel 2.

Tidsrum	Mandag – fredag kl. 07.00–18.00 Lørdag kl. 07.00–14.00	Mandag – fredag kl. 18.00–22.00 Lørdag kl. 14.00–22.00 Søn- og helligdage kl. 07.00–22.00	Alle dage kl. 22.00–07.00	Maksimalværdi Kl. 22:00-07:00 Angivet som dB(A) med tids- vægtning fast
Områdetype:				
Nærmeste enkeltboliger i det åbne land (sidestilles med områdetype 3)	55	45	40	55
Områder for blandet bolig og erhverv (områdetype 3) - Tisted	55	45	40	55

Tabel 2 – Grænseværdier for støj målt efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledninger nummer 6/1984 eller beregnet efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nummer 5/1993 og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydniveau i dB (A).

De anførte grænseværdier i de tre første kolonner, skal overholdes indenfor følgende referencetidsrum:

- For dagperioden på hverdage mandag til fredag samt søn- og helligdage kl. 07.00–18.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.
- I dagperioden på lørdage kl. 07.00–14.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 7 timer. I perioden fra kl. 14.00-18.00 på lørdage skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 4 timer.¹⁵
- For aftenperioden alle ugens dage kl. 18.00-22.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede time.
- For natperioden kl. 22.00-07.00 alle ugens dage skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

65. Ved boliger for ejeren eller indvinderen af råstofgrave må støjen dog overstige grænseværdierne.

66. Hvis der fremkommer klager over støjgener fra råstofgraven, eller råstofmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal indvinderen på råstofmyndighedens forlangende lade udføre målinger eller beregninger af støjniveauet efter de retningslinjer, som er angivet i Miljøstyrelsens vejledninger, jf. afsnittet om støj. Målingerne eller beregningerne foretages af et firma, der enten er akkrediteret til det eller

¹⁵ Fastsat efter ”Orientering fra Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for støjmålinger”, nr. 10, november 1989.

godkendt af råstofmyndigheden. Målinger eller beregninger udføres normalt højst en gang om året, med mindre forholdene i råstofgraven er ændrede. Der skal aftales med Region Nordjylland, hvor der skal måles.

67. Den for et område gældende støjgrænse anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier – fratrasket ubestemtheden på målingen – er mindre eller lig med støjgrænseværdien. Målingerne og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes, jf. Miljøstyrelsens støjvejledninger. Støjmålinger eller støjberegninger skal udføres og gennemføres under forhold, hvor råstofgraven er i fuld drift.
68. Hvis målingerne eller beregningerne viser, at støjen er højere end tilladt, skal indvinderen sørge for, at der bliver gjort noget for at dæmpe støjen. Nye målinger eller beregninger skal kunne bevise, at støjen derefter ligger indenfor det tilladte.

Behandlings- og transportanlæg samt grave- og læssemaskiner kan om nødvendigt kræves støjdampt, således at grænseværdierne kan overholdes. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummibelægning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.

69. Indvinderen skal afholde alle udgifter til støjmålinger og –beregninger.

Støj i anlægs- og efterbehandlingsfasen

70. Der accepteres i anlægs- og efterbehandlingsfasen en periode på 3 uger om året, hvor der i tidsrummet kl. 7.00-17.00 på hverdage accepteres et støjniveau på 60 dB(A)
71. Indvinder skal underrette Region Nordjylland om, hvilken periode der forventes et højere støjniveau senest 5 arbejdsdage før, de støjende arbejder skal foretages.

Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

72. Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af råstofgravens bidrag til støjen, målt indendørs i de berørte bygninger, overstiger grænseværdierne, som fremgår af Tabel 3.

Anvendelse	A-vægtet Lydtrykniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet Infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende		
Aften/nat (kl. 18.00-07.00)	20	85
Dag (kl. 07.00-18.00)	25	85
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum	30	85
Øvrige rum i virksomheder	35	90

Tabel 3 – Grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 Pa).

Grænseværdierne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. I tilfælde hvor støjen er impulsagtig reduceres de anførte grænser med 5 dB.

73. Driften af råstofgraven må ikke medføre, at der udsendes vibrationer, som overstiger grænseværdierne, jf. Tabel 4, målt som accelerationsniveau indendørs i de berørte bygninger.

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau Law i dB
Boliger i det åbne land (hele døgnet)	75
Børneinstitutioner og lignende	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	80
Erhvervsbebyggelse	85

Tabel 4 – Grænseværdier for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s². Grænseværdierne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S.

Note: For kontorer og tilsvarende lokaler, hvor der foregår følsomme aktiviteter i virksomheder, gælder grænseværdien Law = 80 dB.

74. Efterfølgende skal indvinderen på forlangende fra og efter nærmere aftale med Region Nordjylland, fx ved naboklager, lade udføre målinger og beregninger til dokumentation af, at grænseværdierne, jf. tabel 3 og 4, er overholdt. Dokumentation sker ved fremsendelse af skriftlig rapport over målinger og beregninger til Region Nordjylland.

Hvis målinger viser, at den lavfrekvente støj, infralyd eller vibrationer er for store, skal de dæmpes ned. Derefter skal der laves nye målinger, som dokumenterer, at grænseværdierne nu kan overholdes. Der kan maksimalt kræves én måling af hver type pr. kilde pr. år.

75. Måling, rapportering og anden dokumentation skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen på det aktuelle område. Målinger eller beregninger skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Virksomheden afholder selv alle udgifter i forbindelse med dokumentation af de aktuelle vilkår.

76. Grænseværdierne for lavfrekvent støj og infralyd, jf. tabel 3 anses for overholdt, når et konkret måleresultat, uden tillæg eller fradrag for målingens ubestemthed, er lig med eller under den pågældende grænse.

Grænseværdierne for vibrationer, jf. tabel 4, anses for overholdt, når et konkret måleresultat ikke overskrider den pågældende grænse.

2.1.8 Støv

77. Virksomheden må ikke give anledning til støvgener udenfor virksomhedens område, som efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige for omgivelserne.
78. Hvis der bliver konstateret støvgener, der opstår pga. råstofgravens drift, skal der træffes foranstaltninger, der nedbringer generne efter nærmere anvisning af Region Nordjylland, såsom vanding af gravefronter, lagerbunker, interne veje mv. samt renholdelse af interne veje.
79. Virksomheder skal få mængden af støv fra arbejdspladsen målt af et firma, der er autoriseret til det, eller som Region Nordjylland har godkendt, hvis Regionen vurderer, at det er nødvendigt.

3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Tilladelsen til at indvinde råstoffer vil blive offentliggjort på Region Nordjyllands hjemmeside www.rn.dk/råstoffer. Det fremgår af hjemmesiden, hvilken dato afgørelsen er offentliggjort.

I denne tilladelse er der truffet afgørelse efter råstofloven. Eventuel klage skal sendes til relevant myndighed, se afsnit 3.2.

3.1 Generel klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over en afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af klagenævnets hjemmeside (naevneneshus.dk). Klageportalen kan også findes på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau). En klage afvises, hvis gebyret ikke betales indenfor en frist fastsat af klagenævnet. Klagen bliver først sendt videre når gebyret er betalt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage skal være modtaget på klagefristens sidste dag. Hvis fristen udløber på en lørdag eller søn- og helligdag, forlænges fristen til efterfølgende hverdag.

Hvis en afgørelse ønskes behandlet ved domstolene skal der anlægges sag inden 6 mdr. fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, og før det er meddelt virksomheden, at der ikke er klaget over tilladelsen.

Hvis der bliver klaget over tilladelsen, vil Region Nordjylland orientere virksomheden om det.

3.2 Klagevejledning for de enkelte love

3.2.1 Afgørelse efter råstofloven

Der kan klages over afgørelsen, herunder vurdering i forhold til Natura 2000-områder og Bilag IV-arter, til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt eller offentlig bekendtgjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Region Nordjylland via klageportalen, som videregiver klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med de bemærkninger klagen giver anledning til og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse, jf. råstoflovens §§ 13-16.

Rettidig klage har opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning, se afsnit 3.1.

3.3 Underretning

Kopi af afgørelsen inkl. bilag er sendt til:

- DGE, att. Jytte Gert Simonsen, jgs@dge.dk
- Torben Haugaard (lodsejer), via CVR 8757 6655
- Troels Haugaard (lodsejer), via CVR 4017 6233
- Per Kastrup Pedersen, Tistedvej 4, 9510 Arden
- Mariagerfjord Kommune, raadhus@mariagerfjord.dk, miha1@mariagerfjord.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Miljøstyrelsen Nordjylland, njl@mst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk
- Nordjyllands Historiske Museum, historiskmuseum@aalborg.dk, karen.povlsen@aalborg.dk
- Skat, myndighed@skat.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk, mariagerfjord@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk, mariagerfjord@dof.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Telia, kf@telia.dk
- TDC A/S, zzzautoplan@tdc.dk
- Mariagerfjord Vand A/S, ler-mfv@mfv.dk
- N1 A/S, kontakt@n1.dk; henlon@n1.dk
- GlobalConnect NN A/S, ledningsoplysninger@ninet.net
- Stofa Fiber A/S, ler@norlys.dk
- Verdo Entreprise Gadelys, ledningsinfo-gadelys@verdo.dk
- Tisted Vandværk, via CVR 4630 8751

4. Grundlag for tilladelsen

4.1 Ansøgningens indhold

Region Nordjylland modtog den 9. september 2021 en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding af sand, grus og sten på matr.nr. 2h Tisted By, Astrup, Tistedvej 4, 9510 Arden, Mariagerfjord Kommune. Der er efterfølgende indsendt supplerende oplysninger og opdateret situationsplan den 28. oktober 2021.

Ansøgningen omfatter følgende:

- Ansøgningsskema dateret 8. september 2021
- Der søges på matr.nr. 2h Tisted By, Astrup, Tistedvej 4, 9510 Arden
- Det ansøgte graveareal udgør ca. 8,3 ha og fremgår af vedlagte bilag
- Der forventes en årlig indvinding på 300.000 m³ sand, sten og grus
- Der ansøges om indvinding over grundvandsspejlet
- Der er ansøgt indvinding ned til kote + 33 meter (DVR90)
- Der ansøges om tilladelse til gravning i en 10-årig periode
- Arealet ønskes efterbehandlet til naturformål
- Der skal anvendes 1 gravemaskine, 2 gummigeder, 1 powerscreen og 1 transportbånd
- Der bliver tørsortering og periodevis knusning
- Der forventes et årligt forbrug på 70.000 liter dieselolie og 200 l hydraulikolie
- Motorbrændstof opbevares i 4.000 l stationær tank der placeres i container i råstofgraven samt i en 3.000 l mobil tank
- Der søges ikke om indvinding eller afledning af vand
- Der etableres overkørsel til Tistedvej fra den vestlige del af det ansøgte indvindingsområde
- Der søges om driftstid (gravning og oparbejdning) mandag-fredag kl. 07:00 – 18:00 samt lørdag kl. 07:00 – 14:00.
- Der søges om udlevering og læsning mandag – fredag kl. 06:00 – 18:00 samt lørdag kl. 07:00 til 14:00

Ansøgningen var vedlagt følgende bilag:

- Udskrift af tinglysning
- Oversigtskort 1:25.000
- Kort 1:3000 med angivelse af adgangsveje, bygninger, oparbejdningsområde, støjvolde m.v.
- Ansøgningsskema efter miljøvurderingsloven

4.2 Høring vedr. ansøgning

4.2.1 Myndigheder, forsyningsselskaber og landsdækkende foreninger

Ansøgningsmaterialet var i perioden fra den 18. november til den 17. december 2021 i høring ved berørte myndigheder, forsyningsselskaber samt landsdækkende foreninger. Der kom høringssvar fra Global-Connect, N1 A/S, Mariagerfjord Kommune, Nordjyllands Historiske Museum og beboer på ejendommen Tistedvej 4.

GlobalConnect har oplyst, at de ikke har aktiviteter i området.

N1 A/S oplyser, at beliggenheden af 60 kV luftledning Terndrup-Tinghøj mast 27 til mast 29 i den vestlige del af projektområdet medfører en række krav til råstofindvindingen. Herunder,

- At projektet ikke må give anledning til terrænændringer, der medfører, at luftledningens vertikale bygge-linjer overskrides
- At N1 A/S' adgang til luftledningsanlæg ikke må forringes
- At det skal sikres, at N1 A/S uhindret kan køre med normale store køretøjer fra asfaltvej til de enkelte master
- At afgravning nær masterne skal ske i overensstemmelse med principskitse LED-DIV-001 af 26. maj 2009 (figur 1 ved vilkår 20).
- At sikkerhedsforskrifter jf. Stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 5A skal overholdes

Hvis sikkerhedsforskrifterne i forhold til højspændingsanlægget ikke kan overholdes skal indvinder rette henvendelse direkte til N1 A/S, med henblik på en særlig aftale for arbejdets udførelse. Hvis der bliver behov for at foretage ændringer af det eksisterende luftledningsanlæg, skal det udføres af N1 A/S for indvinders regning. Høringssvaret fra N1 A/S er indsat som bilag til afgørelsen.

Mariagerfjord Kommune bemærker i deres høringssvar,

- At der med henblik på at skabe næringsfattige forhold til gavn for truede og særlige arter, ikke bør lægges muld på i forbindelse med efterbehandlingen.
- At de støjvolde, som skal etableres, skal laves af uforurennet materiale pga. beliggenheden i indvindingsopland.
- At kommunen behandler ansøgning om vejadgang til Tistedvej, og at Regionen får særskilt tilbagemelding fra kommunen vedr. dette forhold

Nordjyllands Historiske Museum bemærker i deres høringssvar at der er stor sandsynlighed for at træffe fortidsminder under terræn ved den ansøgte råstofindvinding. Museet opfordrer på den baggrund bygherre til, at lade museet gennemføre en større arkæologisk forundersøgelse i området. På baggrund af forundersøgelsens resultater vurderer museet, om der er behov for en egentlig arkæologisk udgravning i området.

Det er Region Nordjyllands vurdering at der i tilladelsen er taget højde for de emner der påpeges i høringssvarene. Der er indsat vilkår i forhold til indvinding og drift nær højspændingsanlægget. Støjvolde etableres af afrømmet muld og overjord fra indvindingsområdet. Derudover har høringssvarene ikke givet anledning til ændringer i projektet.

4.2.2 Sagsparter

Ansøgningsmaterialet blev den 29. november 2021 sendt i høring til ejere, lejere og/eller virksomheder på nedenstående adresser. Der var frist frem til den 22. december 2021, til at komme med bemærkninger til det ansøgte projekt.

Adresse	Postnr. og by
Ternstrupvej 48	9510 Arden
Egernvej 9	9510 Arden
Kærvangsvej 2	9510 Arden
Søndermarksvej 1	9510 Arden
Søndermarksvej 6	9510 Arden
Egernvej 4A	9510 Arden
Tistedvej 1A	9510 Arden
Tistedvej 4	9510 Arden

I forbindelse med denne partshøring, er der kommet en telefonisk henvendelse fra beboer på ejendommen Tistedvej 4. Der blev udtrykt bekymring for, hvorvidt aktiviteter i råstofgraven kunne påvirke ejendommens bygninger negativt. Selve ejendommen ejes af indvindingsområdets lodsejer. Idet der stilles vilkår om, at indvindingen skal ske i en afstand på 60 m fra beboelsens udendørs opholdsarealer, er det Regionens vurdering, at aktiviteten ikke vil medføre skader på bygningen.

4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse

4.3.1 Mariagerfjord Kommune

Udkast til tilladelse blev den 27. april 2022 sendt i høring hos Mariagerfjord Kommune i henhold til råstoflovens § 10a om fastsættelse af vilkår for efterbehandling. Fristen for bemærkninger var fastsat til den 25. maj 2022. Mariagerfjord Kommune har oplyst, at de ikke har bemærkninger til udkastet.

4.3.2 Sagsparter

Udkast til tilladelse blev den 27. april 2022 sendt i høring ved naboer/berørte parter. Fristen for bemærkninger var fastsat til den 25. maj 2022. Netselskabet N1 v/ Henning Løndal har oplyst, at de ikke har bemærkninger til udkastet. Derudover er der ikke kommet bemærkninger fra de hørte parter.

4.3.3 Ansøger

Udkast til tilladelse blev den 27. april 2022 sendt i høring ved ansøger i henhold til forvaltningslovens §19. Fristen for bemærkninger var fastsat til den 25. maj 2022. Der er ikke kommet bemærkninger i forbindelse med denne høring.

5. Regionens behandling af sagen

5.1 Råstofplanen

Projektarealet er på ca. 8,3 ha og ligger umiddelbart vest for landsbyen Tisted i Mariagerfjord Kommune. Arealet ligger ca. 10 km øst for Arden, 4,3 km sydvest for Terndrup og 8 km nordvest for Hadsund. Det ansøgte areal ligger i graveområde Tisted i Råstofplan 2020 for Region Nordjylland. Graveområdet er udlagt til indvinding af sand, grus og sten. Råstofferne indenfor området skal udnyttes og oparbejdes optimalt i overensstemmelse med deres kvalitet. Graveområde Tisted ligger delvist i et område med særlige drikkevandsinteresser og i indvindingsopland til Tisted og Korup Vandværker. Det indgår derfor som en forudsætning i Råstofplan 2020, at det efterbehandlede areal som udgangspunkt ikke må sprøjtes, gødskes eller på anden måde udsættes for forurening der kan påvirke grundvandet.

5.1.1 Ressourcens omfang og kvalitet

I forbindelse med Råstofplanen er der udarbejdet en ressourceopgørelse for de enkelte graveområder. I graveområde Tisted er der en forventet ressource på 1,91 mio. m³ betonsand og 5,72 mio. m³ andet materiale. Opgørelsen er for hele graveområdet og det ansøgte vedrører alene en mindre andel af det samlede graveområde.

Der er ikke tidligere indvundet råstoffer i dette graveområde, men kortlægningen indikerer, at der i området er en væsentlig mængde kvalitetsmaterialer, hvoraf en del kan anvendes i betonindustrien. Graveområdet er væsentligt for den fremtidige forsyning af råstoffer i Region Nordjylland. Den geografiske placering i Himmerland har betydning for afsætningsmulighederne i særligt Aalborgområdet. Graveområdet Tisted ligger dertil syd for graveområdet Siem Skov, hvor der har været indvundet kvalitetsråstoffer siden 2006.

Råstofforekomsterne i Himmerland er af stor betydning for den regionale forsyning, da råstoffer her typisk er kendetegnet ved grovere fraktioner, som ved sortering og nedknusning giver de kvaliteter, der efterspørges til blandt andet byggeri. Råstofforekomsterne i Vendsyssel, derimod, er kendetegnet ved langt finere fraktioner og typisk kvaliteter, der rækker til fyld- og bundsikring.

5.2 Miljøvurderingsloven¹⁶

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2 pkt. 2a 'Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning', jf. lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Region Nordjylland har derfor udført en screening, for at vurdere om indvindingen kan have væsentlig virkning på miljøet og er omfattet af krav om miljøvurdering.

På baggrund af screeningen har Region Nordjylland vurderet, at projektet hverken på baggrund af karakter, placering eller kendetegn ved påvirkningen vil påvirke miljøet væsentligt. Det indgår i vurderingen,

- At projektet ligger i et område, der er udlagt som graveområde i Regionens Råstofplan 2020
- At området efter endt indvinding efterbehandles til naturmæssige formål uden anvendelse af gødning eller pesticider
- At indvindingen ikke vurderes at påvirke grundvandsinteresser

¹⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

- At projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter i området forventes at give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning
- At projektet som det foreligger vurderes at kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser
- At projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vurderes at kunne skade arter eller naturtyper som nærliggende Natura2000 områder er udpeget for at beskytte
- At projektet ikke vurderes at kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter
- At projektet ikke vurderes at kunne medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder eller grundvandsforekomster, og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne.

Afgørelsen efter miljøvurderingslovens § 21 er meddelt den 2. marts 2022 og kan ses på Regionens hjemmeside www.rn.dk/råstoffer.

5.3 Kommuneplan og lokalplan

Området er medtaget som råstofindvindingsområde i kommuneplanen for Mariagerfjord Kommune. I kommuneplanen er der angivet følgende retningslinjer for området:

Jordbrugsmæssige interesser. Jf. retningslinje 2.10.1 skal generne for jordbrugserhvervet begrænses mest muligt ved inddragelse af arealer til andet formål end jordbrug.

Potentielle naturbeskyttelsesinteresser. Jf. retningslinje 2.14.9 skal hensynet til natur- og landskabsinteresser varetages i balance med de øvrige interesser i det åbne land.

Større sammenhængende landskab. Jf. retningslinje 2.16.1 skal de større sammenhængende landskaber så vidt muligt friholdes for inddragelse af større arealer til formål der kan skæmme landskabet. Større byggeri samt større veje og tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås. Øvrigt byggeri og anlæg skal placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet.

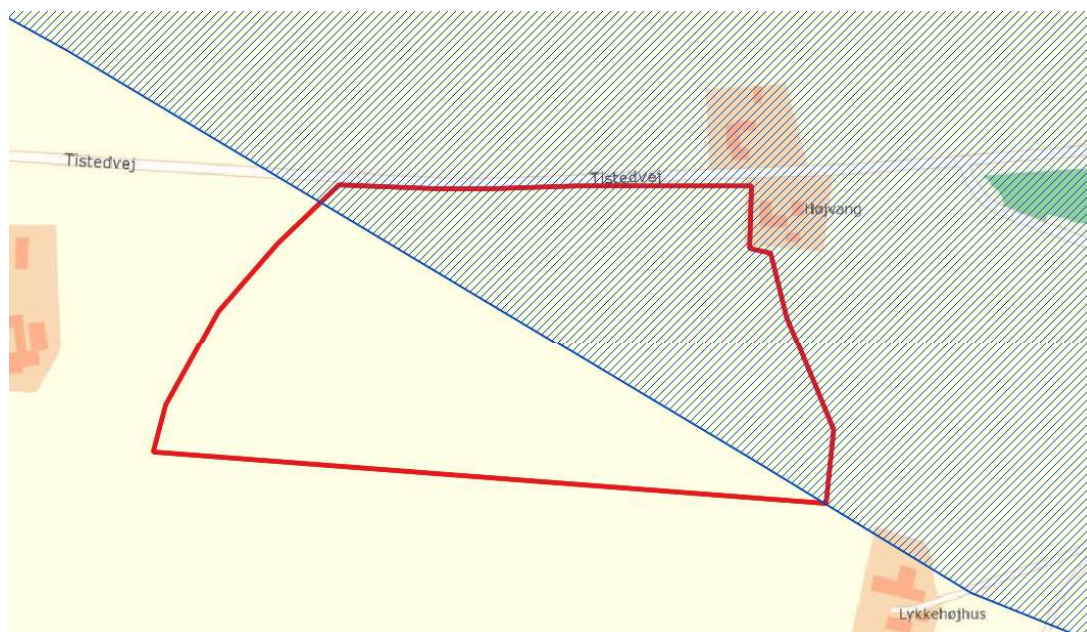
Råstofområde Jf. retningslinje 22.2.2.6 for Tisted skal den del af indvindingsområdet der ligger i område med drikkevandsinteresser som udgangspunkt efterbehandles til ekstensivt landbrug, ekstensivt skovbrug, rekreativt område eller natur. For den øvrige del af området (der ligger udenfor område med drikkevandsinteresser) skal efterbehandlingen som udgangspunkt ske til jordbrug.

Idet det samlede projektområde efterbehandles til naturmæssige formål uden anvendelse af gødning eller pesticider er det Regionens vurdering, at det ansøgte projekt kan gennemføres i overensstemmelse med Mariagerfjord Kommunes kommuneplan.

Der er ikke lokalplan for projektområdet

5.4 Grundvand og overfladevand

Projektarealet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og ca. halvdelen af projektarealet ligger i indvindingsopland til Tisted Vandværk jf. nedenstående kortudsnit.

Figur 1 Projektområde ses med rød markering. Indvindingsopland uden for OSD ses med blå skravering.

Vandværkets boring med DGU nr. 41.763 ligger ca. 280 m øst for projektarealet. Jf. Miljøstyrelsens Redegørelse for Astrup, Solbjerg og Hadsund (afgiftsfinansieret grundvandskortlægning) fra 2013 med tillæg fra 2014 er boringen 89 m dyb og indvinder fra åbentstående kalk i intervallet 67-89 m u.t. Indvindingsoplandet er samtidig udlagt til nitratfølsomt indvindingsområde. Jf. Miljøstyrelsens redegørelse fra 2013 er det afgørende for grundvandsbeskyttelsen at efterbehandlede råstofgrave ikke anvendes på en måde som kan medføre forurening af grundvandet. Jf. Råstofplan 2020 må det efterbehandlede areal som udgangspunkt ikke sprøjtes, gødskes eller på anden måde udsættes for forurening der kan påvirke grundvandet.

Ifølge Vandområdeplanen ligger projektområdet i område med tre regionale grundvandsforekomster med følgende ID numre: dkmj_983_ks, dkmj_1095_ks og dkmj_974_kalk. Miljømålet for området er henholdsvis god kvantitativ og god kemisk tilstand. Ifølge basisanalysen 2021-2027 er den kvantitative tilstand god, mens den kemiske tilstand er ringe. Den ringe kemiske tilstand kan henføres til nitrat og pesticider.

Terrænkote før indvinding ligger mellem + 45 og + 57 DVR90. Der søges om en gravedybde på 12-24 m u.t. til en bundkote på + 33 DVR 90. Grundvandsspejlet (GVS) ligger ifølge grundvandskortlægningen i intervallet + 26 til + 32 DVR90. I overensstemmelse hermed viser pejlinger i boring DGU nr. 41.763 (der ligger ca. 280 m øst for projektområdet) at GVS ligger omkring kote + 30-31 DVR90.

Der skal ikke indvindes råstoffer under grundvandsspejlet (GVS) og ifølge ansøgningen vil indvindingen ske ca. 2 m over GVS. Der skal ikke anvendes gødning, pesticider eller miljøfremmede stoffer i forbindelse med selve indvindingen. Efter endt indvinding må der jf. Råstofplan 2020 som udgangspunkt ikke anvendes gødning eller pesticider på arealet. Der er søgt om efterbehandling til naturmæssige formål, og uden anvendelse af gødning eller pesticider og der stilles vilkår i forhold til dette. Idet der ikke er stor afstand fra den ansøgte bundkote til GVS stilles vilkår om, at der ikke må graves nærmere GVS end 2 meter og at Regionen på baggrund af en konkret vurdering kan kræve måling af GVS.

Der er ikke vandløb eller søer indenfor en afstand på mindst 250 meter fra projektområdet. Der skal ikke graves under grundvandsspejl eller på anden vis indvindes vand. Ligeledes skal der ikke udledes spildevand eller overfladevand fra projektet. Overfladevand i form af regnvand vil blive nedsivet direkte i indvindingsområdet. Der placeres en stationær brændstoftank på 4.000 l i container og derudover anvendes en mobil tank i området. Tanke til brændstof skal som minimum overholde oiletankbekendtgørelsens krav.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil udgøre en risiko for forurening af grund- eller overfladevand. Det vurderes ligeledes, at det ansøgte projekt ikke vil forringe tilstanden af grund- eller overfladevand og ikke vil hindre opfyldelse af de fastlagte miljømål.

5.5 Natur og landskab

Projektarealet anvendes i dag som landbrugsjord i omdrift og ligger i et svagt kuperet, ensartet landskab med dyrkede marker og læhegn. Området er i Kommuneplanen udlagt som større sammenhængende landskab, men er ikke udlagt som bevaringsværdigt landskab eller værdifuldt kulturmiljø. Ca. 350 m syd for området ligger to fortidsminder. Der er ikke overlap mellem projektområde og beskyttelseslinjer for projektområder.

I kanten af den vestlige del af projektområdet løber et beskyttet dige i en længde på ca. 125 m. Der er ikke overlap mellem det beskyttede dige og det ansøgte indvindingsområde. Der stilles vilkår om, at der skal holdes en afstand på 10 m til diget.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Arealet anvendes i dag som landbrugsjord i omdrift og der er ikke natur registreret efter naturbeskyttelseslovens § 3 eller øvrige biotoper af naturmæssig karakter indenfor projektområdet. Der skal ikke fjernes træer eller øvrig beplantning i forbindelse med råstofindvindingen.

Nærmeste områder registreret efter naturbeskyttelseslovens § 3 er to mindre overdrev, der ligger ca. 150 m øst for projektområdet. Ca. 260 m mod sydvest ligger et vådområde med eng/mose og sø og ca. 300 m syd-øst for indvindingsområdet ligger en mose. Nærmeste beskyttede vandløb ligger ca. 350 m øst for projektområdet. Der er ikke fredede områder indenfor en afstand af mindst 500 m fra projektområdet.

Idet projektet ligger med god afstand til de nævnte områder, og idet der ikke graves under grundvandsspejlet, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke nationalt registrerede, beskyttede eller fredede områder.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er nr. 18: Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø der ligger ca. 2,2 km nordvest for projektområdet. Natura 2000-området består af habitatområde nr. 20 "Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø" og fuglebeskyttelsesområde nr. 4 "Rold Skov" samt nr. 3 "Madum Sø". De opdaterede udpegningsgrundlag¹⁷ er indsat nedenfor.

Natura 2000-området er udpeget for at beskytte bl.a. skovnaturtyperne bøg på mor, bøg på kalk, skovbevokset tørvemose, sø-naturtyperne lobeliesø, brunvandet sø, og de lysåbne naturtyper kalkoverdrev, surt overdrev, tør hede, kildevæld, rigkær, højmoser og nedbrudt højmoser samt arterne bred vandkalv, grøn buxbaumia og fruesko. Området rummer desuden store arealer med skovnaturtyperne bøg på muld og elle- og askeskov.

Natura 2000-området er primært karakteriseret ved et meget stort skovareal med nogle af landets største og ældste forekomster af bøgeskove, skovbevoksede tørvemoser og elle- askeskove samt store brunvandede søer og lobeliesøer. Området er også karakteriseret ved meget værdifulde forekomster af lysåbne naturtyper, herunder flere unikke kilder som Lille og Store Blåkilde og Ravnkilde samt større partier med højmoser og værdifulde kalkoverdrev med flere sjældne arter. Området er betydningsfuldt for ynglefuglene sortspætte, hvepsvåge, hedelærke, rødrygget tornskade og isfugl.

Ifølge Natura 2000-basisanalysen 2022-2027 er de væsentligste trusler mod området tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi, direkte påvirkning fra landbrugsdrift samt forekomst af invasive arter.

¹⁷ Natura 2000-basisanalyse 2022-2027, revideret udgave, Miljøstyrelsen

Det ansøgte projekt giver ikke anledning til næringsstofemissioner, ændret hydrologi eller anden direkte eller indirekte påvirkning af Natura 2000-området.

På baggrund af projektets karakter samt afstanden på ca. 2,2 km, er det Regionens vurdering, at det ansøgte projekt, ikke kan skade arter eller naturtyper, som det pågældende Natura 2000-område er udpeget for at beskytte. Det er derfor besluttet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for det ansøgte projekts påvirkning af ovennævnte Natura 2000-område.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 20		
Naturtyper:	Lobeliesø (3110)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Højmoser* (7110)
	Nedbrudt højmoser (7120)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Bøg på kalk (9150)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemoser* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Grøn buxbaumia (1386)
	Fruesko (1902)	Bred vandkalv (1081)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Skæv vindelsnegl (1014)
	Bæklampret (1096)	Havlampret (1095)
	Stor vandsalamander (1166)	Odder (1355)
	Damflagermus (1318)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 3		
Fugle:	Isfugl (Y)	Sortspætte (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 4		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Hvæpsevåge (Y)
	Stor hornugle (Y)	Isfugl (Y)
	Sortspætte (Y)	Hedelærke (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Blank seglmos (6216) er ikke tilstede i habitatområde nr. 20. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Stor hornugle (Y) er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde nr. 4. Den nævnte fugl gennemgås derfor ikke yderligere.

Bilag IV-arter

Potentielt forekommende bilag IV-arter i området er dam-, vand-, brun-, syd-, skimmel- trolde- og dværgflagermus samt odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Dette er vurderet ud fra Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 for det 10x10 km kvadrat som projektområdet ligger i. Ifølge opslag på Naturbasen.dk, Arter.dk og Miljøportalens Naturdata den 27. september 2021 er der ikke registreret bilag IV-arter i projektområdet eller indenfor en radius på ca. 700 m fra projektområdet.

Jf. ovenstående er der ikke § 3 natur, vådområder eller andre biotoper af naturmæssig karakter indenfor projektområdet. Der skal ikke fjernes træer eller øvrig beplantning i forbindelse med råstofindvindingen. Ligeledes skal der ikke graves under grundvandsspejl og projektet giver således ikke anledning til grundvands-sænkning, der potentielt kunne påvirke tilstødende arealer.

Det er Regionens vurdering, at der ikke er oplagte yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter på eller i direkte tilknytning til det ansøgte projektområde. Ligeledes er der det Regionens vurdering at projektet ikke giver anledning til påvirkninger der grænser udover selve projektområdet og som potentielt kunne påvirke yngle- eller rasteområder udenfor projektområdet. På baggrund af ovenstående forventes projektet ikke at give anledning til væsentlig påvirkning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

5.6 Miljømæssige forhold

5.6.1 Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", områdetype 3 – "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder". Støjniveauet måles som det energiækvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtrykniveau, Lr.

Region Nordjylland vurderer, at Miljøstyrelsens anbefalede støjgrænser næppe kan overholdes for alle bebyggelses vedkommende på alle tidspunkter i en råstofgravs driftsfase. Det kan derfor i et vist omfang være nødvendigt – i for eksempel anlæggelsesfasen, når indvinding foregår tæt på enkelte bebyggelser eller når efterbehandlingen foregår – at acceptere et højere støjniveau end de nævnte grænseværdier. Det vil dog kun være indenfor nærmere bestemte tidsrum – og der vil maksimalt kunne accepteres et støjniveau på 60 dB (A), som svarer til, hvad der normalt accepteres i erhvervs- og industriområder med forbud imod generende virksomheder.

De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnit 2.1.7. Der er endvidere i afsnit 2.1.2 fastsat vilkår om støjvolde i forhold til beboelser der ligger under 100 m fra indvindingsområdet. Det er Regionens vurdering, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, bortset fra i kortere perioder igennem anlægsfasen.

5.6.2 Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

Miljøstyrelsen anbefaler, at vilkår for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fastsættes på baggrund af Orientering fra Miljøstyrelsen Nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø". Orienteringen er udarbejdet med det formål at stille det bedst mulige grundlag til rådighed for de myndigheder, som skal behandle miljøsager om lavfrekvent støj eller vibrationer, og for de laboratorier, som skal udføre de nødvendige målinger.

Vilkårene i tilladelsen er stillet på baggrund af anbefalingerne fra Miljøstyrelsen, og klager over gener vil ligeledes blive behandlet på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning.

De fastsatte vilkår om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fremgår af afsnit 2.1.7.

5.6.3 Støv

Der er i Danmark ikke fastsat regler om, hvor meget en virksomhed må støve, og det er derfor råstofmyndighedens vurdering, hvornår der opstår støv i et omfang, så råstofindvinder skal iværksætte støvdæmpende foranstaltninger. Region Nordjylland tager udgangspunkt i, at der skal iværksættes støvdæmpende foranstaltninger, når der bliver hvirvlet støv op, som kan være til gene for naboer.

Der kan opstå støvgener fra grusgrave/råstofindvinding, når materialebunker og veje tørrer ud, så støvpartikler kan hvirvles op af vind, ved håndtering af materialer og kørsel med entreprenørmaskiner, lastbiler m.v. Støvgener kan begrænses ved vanding af veje og materialebunker.

Fygning fra grusgrave/råstofindvinding udgør en særlig udfordring på samme måde som fygning fra landbrugsarealer. Volde af afrømmet muld vokser til med naturlig vegetation, og tilvoksede muldvolde kan reducere risiko og gener fra fygning. Ved at placere materialebunker øst-vest orienteret kan omfanget af fygning reduceres.

Vilkår vedr. støv fremgår af afsnit 2.1.8.

5.6.4 Trafik

Der gives tilladelse til at indvinde op til 300.000 m³ sand, grus og sten om året. Med udgangspunkt i 220 arbejdsdage om året, og at en lastbil transporterer 20 m³ pr. læs, vil der i gennemsnit køre ca. 68 lastbiler til og fra råstofgraven om dagen. Der kan dog være variationer i den daglige aktivitet afhængig af sæson, efterspørgsel m.v.

Råstofgravens adgangsvej til Tistedvej ligger i den vestlige del af indvindingsområdet – længst væk fra Tisted By. Ved etablering af adgangsvejen skal det sikres, at krav og sikkerhedsforskrifter i forhold til højspændingsanlægget kan overholdes. Det fremgår af ansøgningen, at indvinder fejer den offentlige vej – Tistedvej – ud for overkørslen. Der sørges desuden for vanding af interne veje og materialestakke efter behov for at undgå støvgener.

Afhængig af afsætning vil transporter fra råstofgraven som udgangspunkt køre via Tistedvej mod enten vest til rute 535 (Terndrupvej) eller mod øst til rute 507 (Hadsundvej). Transporter mod øst går umiddelbart nord for Tisted By og kommer ikke igennem selve byen. Der ligger kun få ejendomme direkte ud mod Tistedvej og det vurderes, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Generelt reguleres trafikbelastningen af offentlige veje ikke af råstofloven, men af den relevante vejlovgivning og vejmyndighed. Selve færdslen på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

5.6.5 Graveafstande og periferiskråninger

I graveplanen skal der fastlægges graveafstande på baggrund af vilkår for afstand til efterbehandlingsgrænsen i afsnit 2.1.2. Formålet med at fastsætte mindste tilladelige graveafstande er at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler eller at der påføres bygningsanlæg, veje, beskyttet natur mm. skader.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af grusgravens periferiskråninger skal tage udgangspunkt i de tilladte gravedybder og koter i afsnit 2.1.1, og skal i de konkrete situationer tilpasses de virkelige forhold, så det sikres, at der er tilstrækkeligt materiale til at gennemføre efterbehandlingen.

Det er normalt et vilkår, at der ikke må foretages råstofindvinding tættere på offentlig vej end 10 m. Begrundelsen for dette vilkår er primært landskabsæstetisk.

Det kræver vejmyndighedens tilladelse at foretage terrænændring indenfor 3 m fra en offentlig vejs areal og indenfor 1,5 m fra en privat vejs areal jf. vejlovens § 73 stk. 3 og privatvejslovens § 36 stk. 2.

Yderligere kræver det vejmyndighedens tilladelse at foretage udgravning eller påfyldning ved vejskel i en hældning, der er stejlere end 1:2.

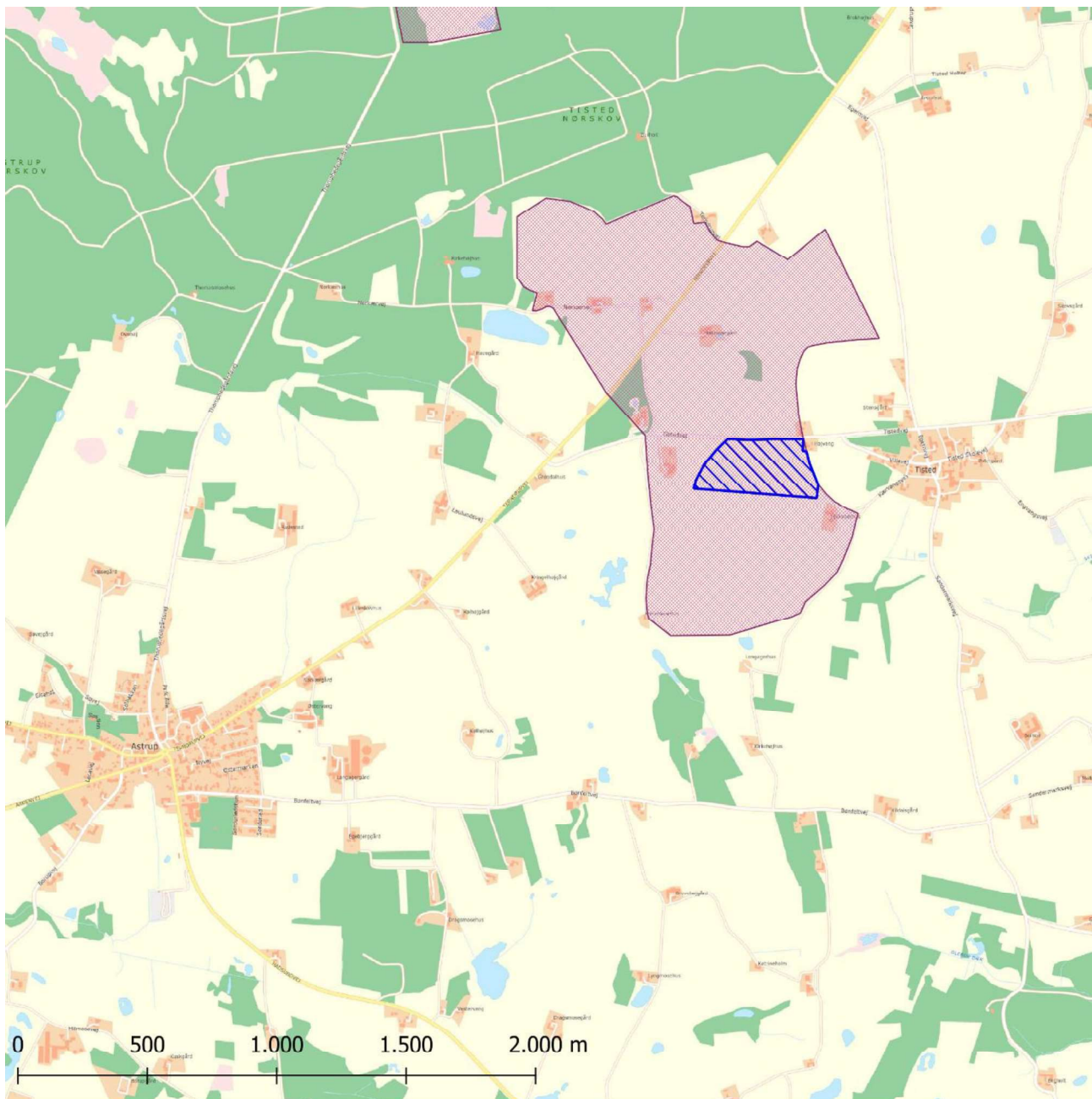
5.7 Udkast til efterbehandlingsplan

Der søges om efterbehandling til naturmæssige formål uden anvendelse af gødning eller pesticider. Der henvises desuden til pjecen "Vejledning i grave- og efterbehandlingsplaner", som kan ses på regionens hjemmeside www.raastoffer.rn.dk.

5.8 Region Nordjyllands samlede vurdering

Region Nordjylland har afvejet projektet i forhold til de forskellige hensyn listet i råstoflovens § 3. Herunder, at der på den ene side skal lægges vægt på råstofressourcens omfang og kvalitet, at ressourcens udnyttelse skal sikres og at der skal tages erhvervsmæssige hensyn. Og på den anden side, at der skal lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, landskabelige værdier, rekreative interesser, jord- og skovbrugsmæssige interesser m.v.

Det er Region Nordjyllands vurdering, at når projektet gennemføres i overensstemmelse med det ansøgte og de stillede vilkår, er der sket en afvejning af disse hensyn. Regionen har bl.a. lagt vægt på, at området er udlagt som graveområde i Råstofplan 2020 og at kortlægningen indikerer, at der i området er en væsentlig mængde kvalitetsmaterialer, hvoraf en del kan anvendes i betonindustrien.

BILAG A: OVERSIGTSKORT. 1:20.000**Tegnforklaring**

Tilladt indvindingsareal på matr.nr. 2h Tisted By, Astrup.
Tistedvej 4, 9510 Arden, Mariagerfjord Kommune

Signaturforklaring

 Graveområde i Råstofplan 2020

 Ansøgt indvindingsområde

Jour.nr.: 2021-034687

Kort: Oversigt

Bilag: A

Målforhold: 1:20.000

Udf. af: AMH

Dato: 10-01-2022

Rev.:

BILAG B: LUFTFOTO I MÅLFORHOLD 1:5.000

Indvindingsområde på matr.nr. 2h Tisted By, Astrup.
Tistedvej 4, 9510 Arden, Mariagerfjord Kommune

 Indvindingsområde
 Matrikelskel

Jour.nr.: 2021-034687

Kort: Detail

Bilag: B

Målforhold: 1:5.000

Udf. af: AMH

Dato: 10-01-2022

Rev.:

BILAG C: UDKAST TIL DEKLARATION/SERVITUT VEDRØRENDE EFTERBEHANDLING

Kopi af deklaration som tinglyses på matrikelnummer 2h, Tisted By, Astrup i Mariagerfjord Kommune.

Deklaration om efterbehandling

I forbindelse med råstoftilladelse af 30. maj 2022 til indvinding af sand, grus og sten på matrikelnummer 2h Tisted By, Astrup i Mariagerfjord Kommune, pålægges herved følgende bestemmelser i henhold til § 10, stk. 5 i Råstofloven, bekendtgørelse af lov om råstoffer nr. 124 af 26. januar 2017, for efterbehandling:

Formål:

Formålet med nærværende "Deklaration om efterbehandling" og den godkendte "Grave- og efterbehandlingsplan" er at sikre, at graveområdet efterbehandles til natur med sammenhæng til det omkringliggende landskab.

1. Indvindingen skal være afsluttet senest den 30. maj 2032.
2. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig senest den 30. maj 2032.
3. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinderen og ejeren indtil, Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
4. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.
5. Der må ikke anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal

Region Nordjylland er påtaleberettiget.

Nærværende deklaration begæres tinglyst servitutstiftende på matrikelnummer 2h Tisted By, Astrup, Mariagerfjord Kommune i henhold til § 10, stk. 5 i råstofloven, jf. bekendtgørelse af lov om råstoffer nr. 124 af 26. januar 2017.

Region Nordjylland

Aalborg den dato

Anne Marie Henriksen

Råstofsagsbehandler

BILAG D: GENERELLE BESTEMMELSER

De generelle bestemmelser er bestemmelser, der er fastsat i den gældende lovgivning og disse bestemmelser kan derfor ikke påklages.

Inden gravearbejdet begynder

1. Enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, skal indhente oplysninger fra Ledningsejerregistret om, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet. De nødvendige ledningsoplysninger skal være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger.

Tilsyn

2. Region Nordjylland fører tilsyn med at vilkårene i råstoftilladelsen overholdes. Efter råstofloven har Region Nordjyllands medarbejdere uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at se, om lovene overholdes og de vilkår, der er givet i råstoftilladelsen. Politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette, jf. råstoflovens § 32.
3. Region Nordjylland skal efter råstofloven foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, med mindre forholdet har underordnet betydning. Region Nordjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 33.

Hvis det ikke sker i rette tid, kan Region Nordjylland få arbejdet lavet på ejerens eller indvinderens regning, jf. råstoflovens § 33.

4. Region Nordjylland kan efter råstofloven fravige et vilkår, når et forhold vurderes at være af mindre eller underordnet betydning. Et vilkår kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering eller hvis forudsætningerne ændres under indvindingsperioden.

Omfang af indvinding

5. Inden for det område, som tilladelsen omfatter, kan der indvindes andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, hvis der sker anmeldelse til regionsrådet inden 4 uger efter, at den pågældende indvinding er påbegyndt. Regionsrådet kan, inden 4 uger efter at anmeldelsen er modtaget, forbyde videre indvinding, der strider mod den meddelte tilladelse eller stille særlige vilkår for indvindingen, jf. råstoflovens § 9, stk. 2. Hvis der er stillet vilkår om, at muld og overjord ikke må fjernes fra arealet, kræver det en ny afgørelse efter råstoflovens § 7, for at muld og overjord kan fjernes.

Tinglysning

6. På ejendommen bliver der tinglyst en deklaration, som omfatter betingelser/vilkår for indvindingen og efterbehandlingen. Den bliver tinglyst i forbindelse med, at igangsætningstilladelsen bliver udstedt.

Bortfald og inddragelse af tilladelse

7. En tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, med mindre der er truffet afgørelse om en længere frist i forb. med tilladelsen.
8. Region Nordjylland kan efter råstofloven tilbagekalde en tilladelse i tilfælde af, at indvinder groft eller gentaget overtræder vilkår eller lovene i øvrigt.

Konkurs mv.

9. Hvis indvinders virksomhed går konkurs, i betalingsstandsning eller lignende, har såvel indvinder som ejendommens ejer pligt til at give Region Nordjylland besked herom.

Ejer- og brugerforhold

10. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der ejer det areal, indvindingen sker på. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der står for indvindingen.

Indberetning af råstofafgift og -undersøgelser

11. Indvinder skal hvert år indberette til den årlige råstofstatistik. Region Nordjylland sender indberetnings-skemaer ud. Der skal udfyldes et indberetningsskema med oplysninger om indvundne materialer og mængder for hver grav. Skemaerne sendes til Region Nordjylland. Region Nordjylland sender de udfyldte skemaer til Danmarks Statistik, jf. Råstoflovens § 29.
12. Indvinder skal betale en afgift til staten for hver m³, der indvindes. Afgiften opkræves af Skat og er for øjeblikket på kr. 5,00 pr. m³. Region Nordjylland giver meddelelse til Skat ved at sende en kopi af råstof-tilladelsen.
13. Inden 3 måneder efter boringer mv. efter råstoffer i jorden skal resultaterne indberettes til De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS). Indberetningen skal ske på digital form i et format fastsat af GEUS.

Fremmed jord

14. Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52 stk. 1. Regionsrådet kan meddele dispensation fra forbuddet jf. lovens § 52 stk. 2. Foreligger der ikke en gældende dispensation til tilførsel af jord, må der således ikke tilføres jord til råstofgraven.

Vandindvinding, grundvandssænkning, overfladevand og dræn

15. Der må ikke indvindes vand i graven, med mindre der foreligger en tilladelse fra kommunen på baggrund af vandforsyningsloven.
16. Der må ikke uden særlig tilladelse fra kommunen foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.
17. Såfremt der i forbindelse med indvindingen bortlægges dræn, kan kommunen forlange disse omlagt for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende.

Fortidsminder og naturhistoriske genstande

18. Hvis der under gravningen forekommer fortidsminder, der ikke er registreret, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang fortidsminder berøres. Det kan fx være gravpladser, bopladser, kirker og lignende, der ofte giver sig tilkende i form af stenlægninger, potteskår, knogler, trækulsholdigt jord eller lignende. Fundet skal straks anmeldes efter museumslovens § 27.

Anmeldelsen skal ske til Nordjyllands Historiske Museum.

19. Hvis der i forbindelse med gravningen fremkommer en usædvanlig naturhistorisk genstand, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang det berører genstanden. Det kan fx være en geologisk, botanisk eller

zoologisk genstand af fossil eller subfossil karakter eller en meteorit, der er af enestående videnskabelig eller udstillingsmæssig værdi. Fundet skal straks anmeldes efter Museumslovens § 29.

Anmeldelsen skal ske til Naturhistorisk Museum, Wilhelm Meyers Allé 10, Universitetsparken, 8000 Aarhus C., tlf. 86 12 97 77, e-mail: nm@nathist.dk.

20. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet indenfor 100 meter fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende indenfor dette areal.
21. På fortidsminder og indenfor en afstand af 2 meter fra dem må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor.
22. De dyrearter der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven (bilag IV-arter), må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. Yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven må ikke beskadiges eller ødelægges.

BILAG E: UDDRAG AF MUSEUMSLOVEN – JF. LOVBK. NR. 358 AF 8. APRIL 2014

§ 27. Den arkæologiske kulturarv omfatter spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider, dvs. strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, grave og gravpladser, flytbare genstande og monumenter og den sammenhæng, hvori disse spor er anbragt.

Stk. 2. findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Fundne genstande der ikke er danefæ, jf. § 30, stk. 1, skal efter anmodning fra kulturministeren eller det pågældende kulturhistoriske museum afleveres til vedkommende statslige eller statsanerkendte museum, således at det indgår i museets samling.

Stk. 3. Kulturministeren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en arkæologisk undersøgelse, eller indtil spørgsmålet om erhvervelse efter stk. 8 er afgjort. Senest 1 år efter at anmeldelsen er modtaget, kan arbejdet genoptages, medmindre kulturministeren har afgivet indstilling om erhvervelse af fortidsmindet efter stk. 8.

Stk. 4. Udgiften til den arkæologiske undersøgelse afholdes af den, for hvis regning jordarbejdet skal udføres.

Stk. 5. Udgiften afholdes dog af kulturministeren, hvis

- 1) årsagen til undersøgelsen er erosion eller jordarbejde i forbindelse hermed eller jordarbejde udført som led i dyrkning af almindelige landbrugsafgrøder eller som led i almindelig skovdrift, medmindre driften forestås af en statslig eller kommunal myndighed, i hvilke tilfælde udgiften afholdes af vedkommende myndighed,
- 2) det kulturhistoriske museum i udtalelsen efter § 25 har oplyst, at jordarbejdet ikke vil indebære en risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder, eller
- 3) fortidsmindet fredes efter lov om naturbeskyttelse eller erhverves med henblik på bevaring på stedet efter stk. 8.

Stk. 6. Kulturministeren kan i særlige tilfælde yde tilskud til udgifter til arkæologiske undersøgelser, der gennemføres efter stk. 3, jf. stk. 4.

Stk. 7. Private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, mens undersøgelsen foretages, eller indtil spørgsmålet om erhvervelse efter stk. 8 er endeligt afgjort, erstattes af kulturministeren. Kan der ikke opnås enighed om erstatningen, fastsættes denne af den taksationskommission, der er nævnt i naturbeskyttelsesloven.

Stk. 8. Finder kulturministeren, at det pågældende fortidsminde bør bevares på stedet for eftertiden, kan kulturministeren erhverve fortidsmindet og eventuelt omkringliggende areal. Erhvervelsen kan ske ved ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 9. Kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger hertil, har til enhver tid uden retskendelse adgang til steder, hvor der foretages jordarbejder, og hvor der fremkommer fund eller underarbejder kan formodes at fremkomme fund som nævnt i stk. 1. Legitimation skal forevises på forlangende. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten.

Stk. 10. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed efter stk. 3 og om gennemførelse af bestemmelserne i stk. 4-6.

§ 29. Findes der i forbindelse med jordarbejde, råstofindvinding eller stenbrydning en for den pågældende lokalitet usædvanlig naturhistorisk genstand, skal arbejdet standses, i det omfang det berører genstanden. Fundet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte naturhistoriske museum. Fundne genstande, der ikke er danekræ, jf. § 31, skal efter anmodning fra kulturministeren eller det pågældende museum afleveres til vedkommende statslige eller statsanerkendte museum, således at det indgår i museets samling.

Stk. 2. Kulturministeren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en undersøgelse. En undersøgelse skal foretages hurtigst muligt. Udgifter til undersøgelsen afholdes af kulturministeren. For så vidt angår tilfælde, hvor jordarbejdet udføres for en statslig eller kommunal myndighed, afholdes udgiften dog af vedkommende myndighed.

Stk. 3. Private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, mens undersøgelsen foretages, erstattes af kulturministeren efter bestemmelserne i § 27, stk. 7.

Stk. 4. Kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger dertil, har til enhver tid uden retskendelse adgang til steder, hvor der foretages jordarbejder, og hvor der fremkommer genstande eller under arbejde kan formodes at fremkomme genstande som nævnt i stk. 1. Legitimation skal forevises på forlangende. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten.

Stk. 5. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om gennemførelse af naturhistoriske undersøgelser efter stk. 2.

BILAG F: HØRINGSSVAR FRA N1

Region Nordjylland
Niels Bohrvej 30
9220 Aalborg Øst

Att. Anne Marie Henriksen

Dato: 2022-02-22
Vor ref.: HENLON
Projektnr.:
Inst.nr.:
Kundenr.:
Direkte tlf.: 29 40 74 32
E-mail: henlon@n1.dk

60 kV luftledning Terndrup – Tinghøj mast 27 til mast 29 – Råstofindvinding Tistedvej 4, 9510 Arden, Mariager Kommune. Matr. Nr. 2h, Tisted by, Astrup

Refererende til jeres henvendelse ved e-mail af 19. november 2021 vedrørende råstofindvinding Tistedvej 4, 9510 Arden, skal jeg herved meddele, at arealet berøres af 60 kV luftledningen Terndrup-Tinghøj. Luftledningen er sikret ved tinglyste deklarationer, hvilket indebærer, at der med den nuværende udformning af luftledningsanlægget er begrænsninger i brugen af arealerne under og i nærheden af anlægget, jf. Stærkstrømsbekendtgørelsens bestemmelser, herunder også Dansk Standard DS/EN 50341-3.

I servitutarealet, begrænset af ledningens byggelinier, må der ikke etableres terrænændringer, der medfører, at luftledningens vertikale byggelinjer overskrides. Dette medfører, at terrænet som udgangspunkt ikke må *overstige* nuværende niveau i servitutarealet.

Der må endvidere ikke foretages terrænændringer, der medfører en forringelse af N1 A/S adgang til luftledningsanlægget. N1 A/S skal uhindret kunne køre med normale store køretøjer fra asfaltvej til de enkelte master.

Afgravning nær eksisterende højspændingsmaster skal foretages som vist på vedlagte principskitse, Max afgravning fra mast, tegningsnummer LED-DIV-001, af 26. maj 2009.

Såfremt det bliver nødvendigt at foretage ændringer af det eksisterende luftledningsanlæg, vil dette i givet fald blive udført af os for rekvirentens regning.

I forbindelse med omhandlede sag skal vi i øvrigt henlede Deres opmærksomhed på Stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 5A angående sikkerhedsforskrifter for bygningsarbejde, vejarbejde, landbrugsarbejde m.m.

Generelt fremgår det bl.a. af bestemmelserne, at ved alle former for arbejde, herunder transport i nærheden af 40-400 kV højspændingsluftledninger, må personer, værktøj og materiel, der befinder sig i større højde over jord end 3 m, ikke komme inden for en afstand af 15 m fra luftledningens yderste faseleder. Kan denne afstand ikke overholdes skal N1 A/S kontaktes.

I forbindelse med anbringelse af og arbejde eller kørsel med kraner, gravemaskiner, køretøjer med tippelad, kurvevogne, stigevogne o.l. i nærheden af luftledningen, omfatter bestemmelserne alle dele af maskiner, incl. emner der flyttes. (Høje kraner skal anbringes så langt fra luftledningen, at der ikke er risiko for, at tilhørende wirer ved udsving, f.eks. under vindpåvirkning, kan komme inden for de afgrænsede områder).

Såfremt de nævnte sikkerhedsforskrifter ikke kan overholdes, skal der rettes henvendelse til os med henblik på udarbejdelse af en særlig aftale for arbejdets udførelse. Eksempelvis en afbrydelse af ledningen.

Til Deres orientering er vedlagt et uddrag af Stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 3 og 5A omkring indskrænkninger i ejerens rådighed over arealet under og omkring højspændingsluftledninger samt brochuren "Pas på ledningerne og livet" [Chauffører får gode råd om el-ledninger | Dansk Energi](#) omhandlende Stærkstrømsbekendtgørelsens sikkerhedsforskrifter.

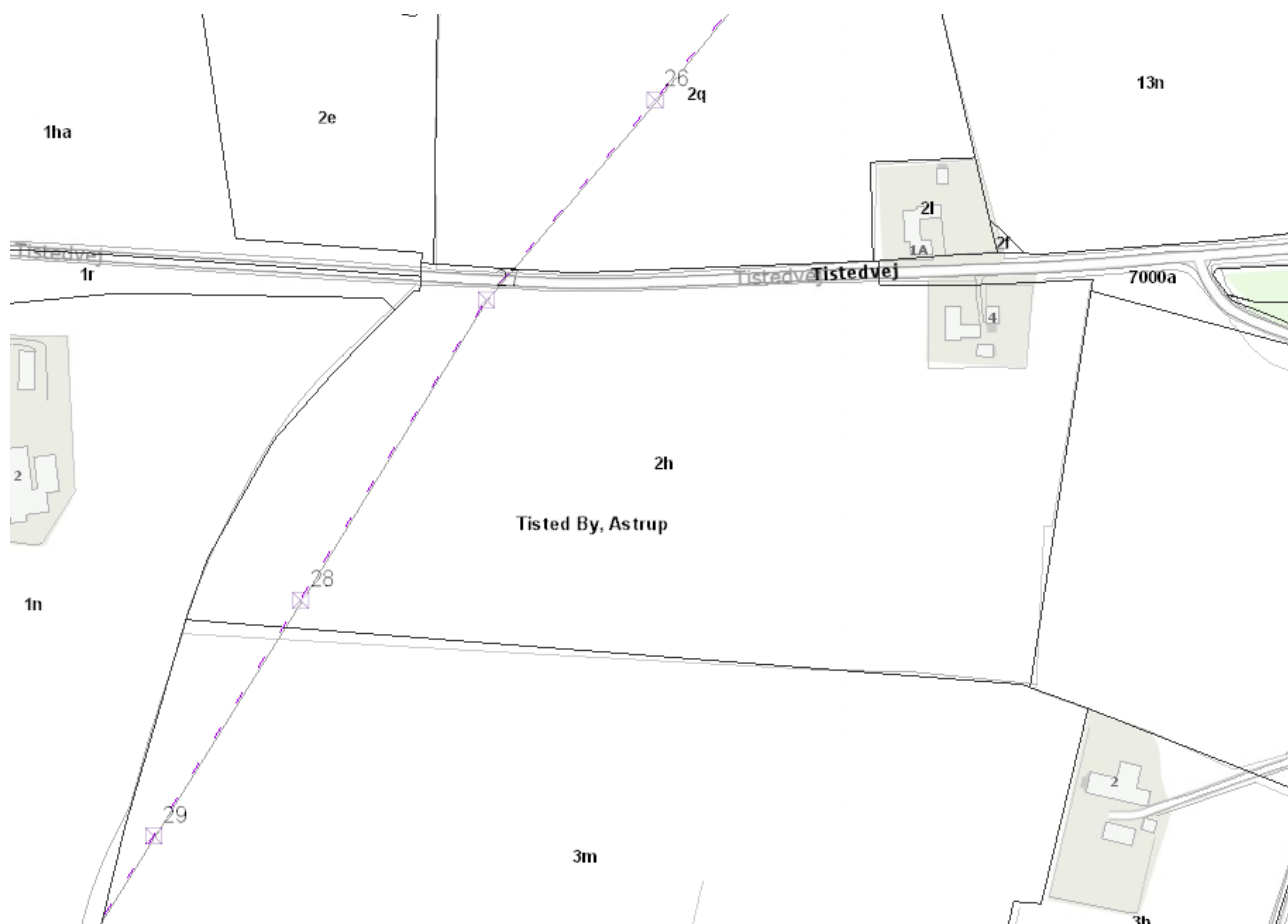
Såfremt De ønsker sagen yderligere drøftet, bedes De venligst rette henvendelse til vor sagsbehandler.

Med venlig hilsen
N1 A/S

Henning Løndal

Skitse Terndrup – Tindhøj Mast 27 – Mast 29

Indskrænkninger i ejerens rådighed over arealet under og omkring højspændingsluftledninger

(Revideret i 1995)

Enhver er pligtig at overholde de til enhver tid gældende bestemmelser i stærkstrømsbekendtgørelsen om afstandsforhold og sikkerhedsforanstaltninger vedrørende forskelligartede objekter i nærheden af elektriske stærkstrømsanlæg.

Betegnelsen "stærkstrømsanlæg" omfatter både højspændingsanlæg (f.eks. 10.000 volt eller mere) og lavspændingsanlæg (f.eks. 230 eller 400 volt).

For tiden gælder blandt andet nedenstående om afstandsforhold vedrørende forskelligartede objekter i nærheden af højspændingsluftledninger samt om entreprenør- og landbrugsarbejde på områder, hvorover der er fremført sådanne ledninger. Bestemmelserne gælder for så vidt angår de omtalte objekter ikke blot ved anlæg af nye ledninger, men også ved anbringelse af andre objekter i nærheden af bestående ledninger.

Uddrag af stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 3

I stærkstrømsbekendtgørelsen og nedenstående anvendes udtrykket elleverandøren om det selskab, der har etableret højspændingsledningen.

I nedenstående henvises til at kontakte elleverandøren i komplicerede tilfælde.

Sportsbaner

16.2

16.2.1 Højspændingsluftledninger må ikke fremføres over sportsbaner i det fri og dertil hørende tilskuerpladser (også sådanne, der ikke er indrettet med bænke, tribune og lignende) og må ikke komme disses kontur nærmere end 2 m målt i vandret retning ved udsving mod banen under vindpåvirkning.

Gælder ikke for golfbaner og private tennisbaner samt for motocrossbaner, gokartbaner, ridebaner, skole- og legepladsboldbaner, hvor der ikke er indrettet tilskuerpladser. For sådanne motocross-, gokart- og ridebaner gælder dog særlige regler.

Nærmere oplysninger herom kan fås hos elleverandøren.

Midlertidige forlystelses-, markeds- og dyrskuepladser.

16.4

16.4.1 Mellem højspændingsluftledninger og midlertidige bygninger (boder, telte, gynger, karruseller og lignende) på midlertidige forlystelses-, markeds- og dyrskuepladser skal afstanden være som angivet for bygninger i 17.2.

Flagstænger.

16.5

16.5.1 Den direkte afstand fra ethvert punkt på en flagstang til en højspændingsluftledning skal under alle forhold - selv i tilfælde af væltning af flagstangen hen imod ledningen - være mindst 3 m + s.

s er et tillæg, som kun kommer i betragtning ved anlæg med særlig høj spænding. Ved 145 kV (145.000 volt) er det 0,3 m og ved 420 kV (420.000 volt) er det 2,3 m.

Brønde og borer.

16.6

16.6.1 Højspændingsluftledninger må ved vindstille ikke uden Elektricitetsrådets tilladelse i hvert enkelt tilfælde komme brønde og borer til vandforsyning (herunder også til kreatur- og markvanding) nærmere end 10 m målt i vandret retning, såfremt brønden eller boringen er forsynet med pumperør af metal, der ved ophejsning kan komme i farlig nærhed af ledningen.

Antenner og elhegn

16.7 og 16.8

16.7.1 og 16.8.1 Højspændingsluftledninger må ved vindstille ikke komme trådformede antenner (med tilhørende bærekonstruktioner og barduner) samt tråde hørende til elektriske hegn nærmere end 15 m målt i vandret retning. Dette gælder dog kun hegnstråde anbragt i større højde over jord end 2 m. Fritstående antennemaster (med eventuelle barduner) betragtes som bygninger og stive antenner på bygninger som en del af bygningen, se 17.2.

Opstablinger.

16.9

16.9.1 Afstanden målt i vandret eller lodret retning mellem højspændingsluftledninger og opstablinger (også let antændelige opstablinger som stakke og lignende) skal for den vandrette afstands vedkommende mindst være som for bygninger (se 17.2), og for den lodrette afstands vedkommende mindst være 3 m + et tillæg, som elleverandøren kan give nærmere oplysning om.

Træer.

16.10

16.10.1 Der skal tilvejebringes en passende afstand fra træer og lignende, og disse skal fjernes, hvis det kan befrygtes, at de for eksempel på grund af råd kan vælte og derved beskadige ledningerne.

16.10.2 Frugttræer skal beskæres således, at frugtplukning kan ske uden risiko.

16.10.3 Beskæring eller fjernelse af træer og lignende skal ske enten ved elleverandørens foranstaltning eller under tilsyn og efter anvisning af denne.

16.10.4 Om fremføring over haver og frugtplantager, se 17.4 og 17.5.

Reklameskilte, plakater m.m.

16.12

16.12.1 og 16.12.2 Anbringelse af reklameskilte, plakater og andre ledningsanlægget uvedkommende genstande på højspændingsmaster er forbudt, og sådanne genstande må ikke være anbragt nær højspændingsluftledninger på en sådan måde, at der derved kan opstå fare. Med henblik på sikkerhed herimod kan ledningsanlæggets ansvarlige driftsledelse fastsætte de fornødne vilkår om afstand og anbringelsesmåde.

Gylletanke.

16.13

16.13.1 Afstanden målt i vandret retning mellem højspændingsluftledninger og gylletanke skal være mindst 10 m ved vindstille, såfremt der i forbindelse med gylletanken anvendes sugepumper eller røreværker, der ved ophejsning kan komme i farlig nærhed af ledningen.

Bygninger.

17.2

Stive antenner og andre opstående eller fremspringende genstande på bygninger betragtes som en del af bygningen.

17.2.1 Afstanden målt i vandret retning mellem højspændingsluftledninger og bygningsdele skal være mindst 5 m + s ved vindstille og mindst 2 m + s ved udsving mod bygningen under vindpåvirkning,

Angående s, se flagstænger 16.5.

Nævnte afstande kan dog fraviges, når visse regler herfor opfyldes. Nærmere oplysning herom kan fås hos elleverandøren. For bygninger med højst 35 m² grundareal, der ikke benyttes til beboelse, og hvori der normalt ikke opholder sig mennesker, gælder endvidere lempeligere regler. Nærmere oplysning herom kan fås hos elleverandøren.

Høje genstande

17.3

Afstanden målt i vandret retning mellem højspændingsluftledninger og høje genstande, for hvilke der ikke foreligger særlige regler, skal være som angivet i 17.2 for bygninger. Nævnte afstande kan dog fraviges, hvor særlige forhold taler for det, og hvor de pågældende genstande er af ikke brændbart materiale.

Nærmere oplysning kan fås hos elleverandøren.

Haver og frugtplantager

17.4 - 17.5

Nærmere oplysning kan fås hos elleverandøren. Om afstand fra træer, se 16.10.

Private veje og parkeringspladser

17.7

Nærmere oplysning kan fås hos elleverandøren.

Campingpladser

17.8

Nærmere oplysning kan fås hos elleverandøren.

Uddrag af stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 5 A

(2. udgave)

Entreprenør- og landbrugsarbejde på områder, hvorover der er fremført højspændingsluftledninger.

Almindeligt

6.1 og 6.2

Ved alle former for arbejde, herunder transport, i nærheden af højspændingsluftledninger må personer, værktøj og materiel, der befinder sig i større højde over jord end 3 m, ikke komme inden for en vandret afstand på henholdsvis 6 m fra 10-20 kV luftledninger og 15 m fra 50-400 kV luftledninger.

Under arbejde hører for eksempel

- anbringelse af eller kørsel med kraner, gravemaskiner, køretøjer med tippelad, kurvevogne, stigevogne og lignende,
- opførelse eller vedligeholdelse af bygninger og lignende,
- udførelse, udvidelse og vedligeholdelse af brønde og boringer samt af kloakbrønde,
- anbringelse af stilladser, stiger og lignende,
- anbringelse af reklameskilte, plakater m.m.,
- anbringelse af flagstænger, antenner, elektriske hegn, opstablinger, høje genstande m.m.,
- træfældning og træbeskæring,
- frugtplukning.

Undtagelser:

Bestemmelserne gælder ikke for:

1. Arbejde og transport, som udføres i overensstemmelse med en særlig aftale med elleverandøren, således at den sørger for, at arbejdet foregår på betryggende måde og om nødvendigt under sagkyndig ledelse.
2. Kørsel med eller anvendelse af landbrugsmaskiner - herunder maskiner og køretøjer, der anvendes i forbindelse med landbrugsarbejde - under højspændingsluftledninger, såfremt maskinens højde over jord incl. eventuelle personer, der befinder sig på maskiner, ikke er større end 4,5 m.
Det er således en forudsætning, at disse maskiner enten ikke har bevægelige dele, som kan overskride de angivne højder over jord, eller at disse dele er fastlåst, så de angivne højder ikke overskrides.

3. Almindelig jordbearbejdning i forbindelse med have- og landbrugsarbejde såsom pløjning, harvning, såning og lignende.

Jordarbejde

6.3

Der må ikke uden nærmere aftale med elleverandøren henlægges opgravet eller afskrælet materiale i større mængder under højspændingsluftledninger inden for de i § 6.1 omtalte vandrette afstande.

Udgravninger ved master og transformerstationer

6.4

Der må ikke foretages udgravning så tæt ved master eller transformerstationer, at der opstår risiko for udskridning eller væltning af disse.

Markvanding

6.5

Vandingsmaskiner eller dele heraf, der må anses for at kunne blive berøringsfarlige, når der sprøjtes på højspændingsluftledninger, skal være forsynet med tydelige og holdbare advarselsskilte.

Advarselsskiltet skal oplyse om den livsfare, der kan opstå ved berøring af maskinen, når den sprøjter på højspændingsluftledninger. Nærmere oplysninger kan fås hos elleverandøren.

Gødningsudsprøjtning

6.6

Der må ikke sprøjtes gødning direkte på højspændingsluftledninger og master.

Halmafabrænding

6.7

Halmafabrænding må ikke foregå på en sådan måde, at elforsyningsanlæg (ledninger, master, transformerstationer) beskadiges.

PAS PÅ

LEDNINGERNE OG LIVET

- Arbejde i nærheden af strømførende kabler og luftledninger kan koste liv
- Vær opmærksom og kend respektafstandene

OPMÆRKSOMHED

Vær opmærksom

Der skal kun ét øjeblik uopmærksomhed til for at bringe dig selv og andre i fare, hvis du kommer for tæt på en luftledning eller rammer et kabel. Følg instrukserne i denne folder, så passer du godt på dit eget og dine kollegers liv.

Når du udfører arbejde nær kabler eller luftledninger, skal du:

- Betragte alle kabler/luftledninger som spændingsførende, med mindre netselskabet har erklæret dem spændingsløse
- Overholde respektafstandene
- Følge arbejdsinstrukser fra det lokale netselskab
- Straks meddele netselskabet om enhver skade, uheld og ulykke

Kend respektafstandene

Du kan trygt arbejde i nærheden af **kabler og luftledninger**, hvis du overholder respektafstandene. Respektafstandene er fastsat af Sikkerhedsstyrelsen for at forebygge elulykker.

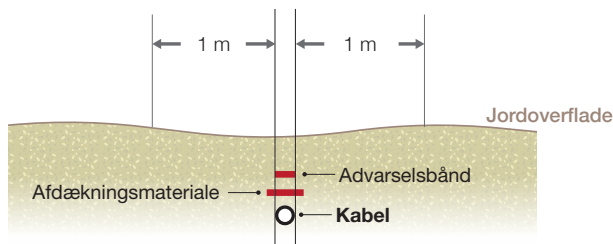
Arbejde inden for respektafstandene kan være muligt, men kun hvis det sker i samarbejde med det lokale netselskab.

Folderen er udgivet 2018 af
Sikkerhedsstyrelsen, Energinet og Dansk Energi.

RESPEKTAFSTANDE

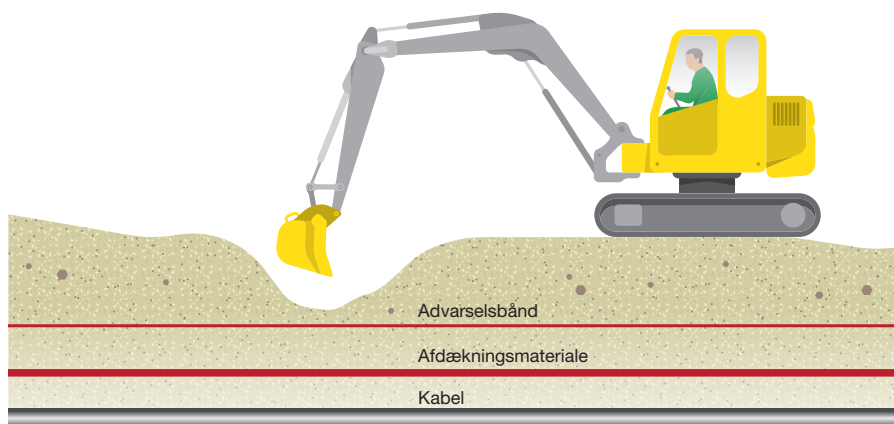
Respektafstande for kabler

Over, under og ved siden af kablet: **1 meter**

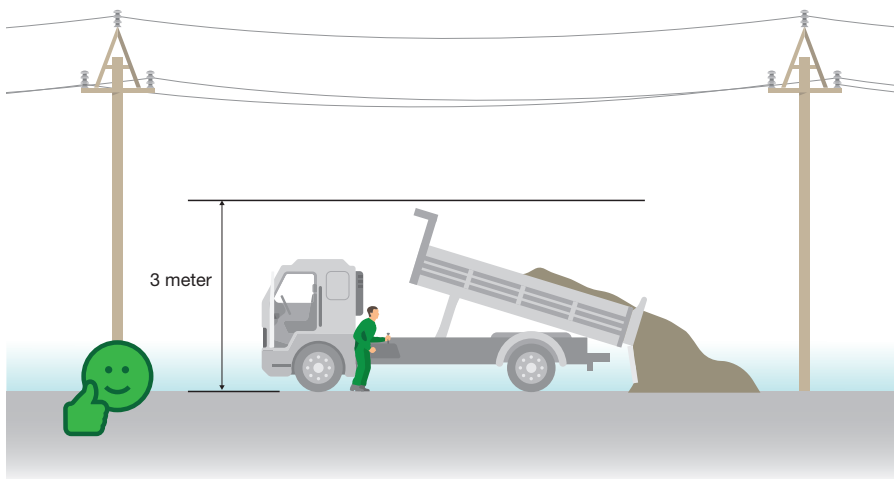
Husk tegninger over kablernes placering i jorden. Støder du på advarselsbånd eller afdækningsmateriale, er du inden for respektafstanden. **Standt gravningen og kontakt netselskabet.**

Kabler ligger normalt i en dybde fra 0,35 m til 1,4 m.
En terrænændring kan have ændret dybden.

RESPEKTAFSTANDE

Respektafstande for luftledninger

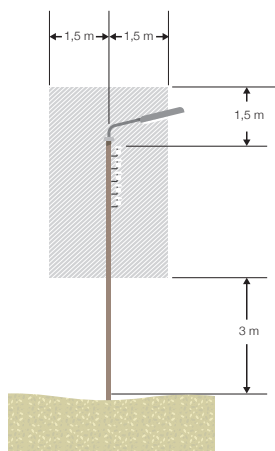
■ **OBS:** Under arbejdet må personer, værktøj og materialer ikke komme inden for det grå felt, som er markeret på tegningerne.

Lavspændingsluftledninger 0,4 kV

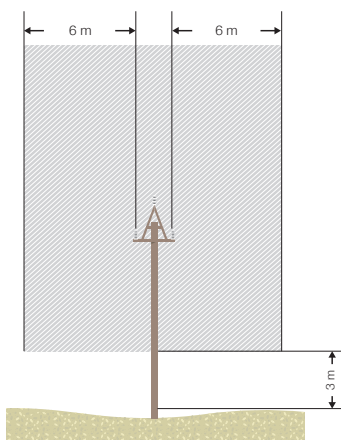
Lodret afstand: **1,5** meter

Vandret afstand: **3** meter (målt fra jorden)

Ved lavspændingsluftledninger kan du arbejde over masterne ved at overholde respektafstanden på **1,5** meter

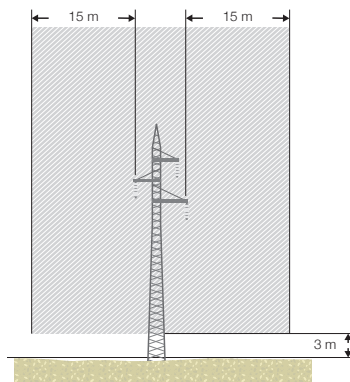

RESPEKTAFSTANDE

Højspændings-luftledninger 10 – 40 kV

Lodret afstand: **6** meter
Vandret afstand: **3** meter
(målt fra jorden)

Højspændings-luftledninger 40 – 400 kV

Lodret afstand **15** meter
Vandret afstand: **3** meter
(målt fra jorden)

LANDBRUGSMASKINER

Respektafstanden gælder ikke for landbrugsmaskiner, hvis maskinen inklusiv personer på maskinen er max:

- 4 meter ved elektriske lavspændingsanlæg og
- 4,5 meter ved elektriske højspændingsanlæg

Er landbrugsmaskinen højere, skal du overholde respektafstanden eller kontakte netselskabet for at få en arbejdsinstruks.

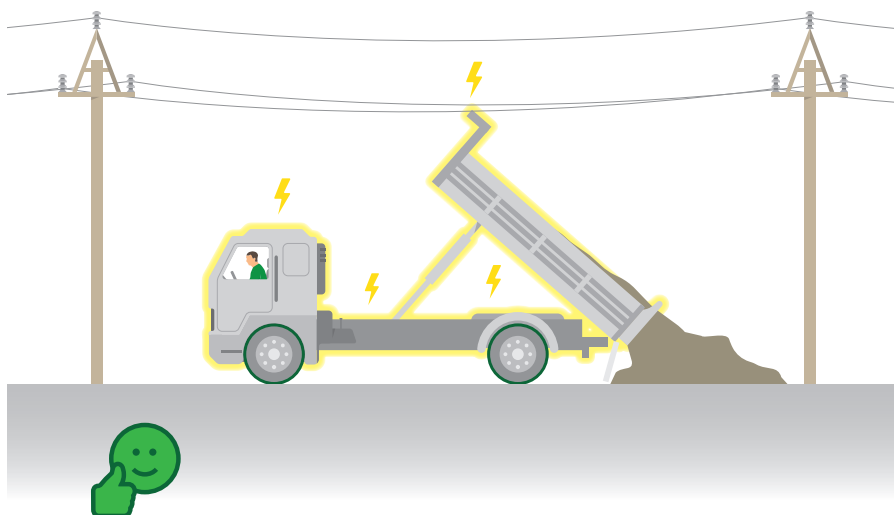

ULYKKEN

Hvis ulykken er sket

Bliv siddende i køretøjet!

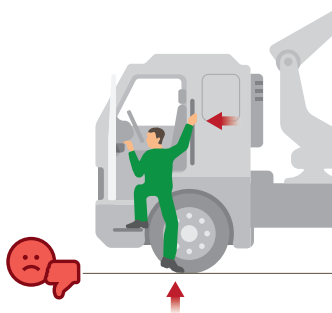
Er dit køretøj i kontakt med et kabel eller en luftledning, så bliv siddende, indtil netselskabet har meddelt, at det er sikkert at forlade køretøjet. Hvis du forlader køretøjet, kan du være i livsfare!

Forlad kun køretøjet i nødstilfælde

Hvis køretøjet fx brænder skal du forlade det, men du skal være opmærksom på følgende:

- Rør IKKE køretøjet og jorden samtidigt

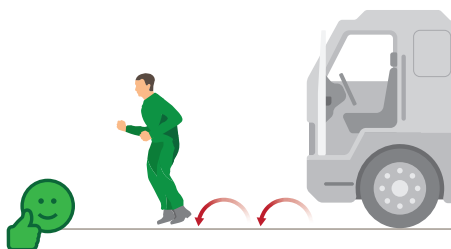

ULYKKEN

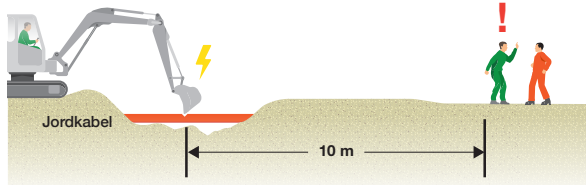
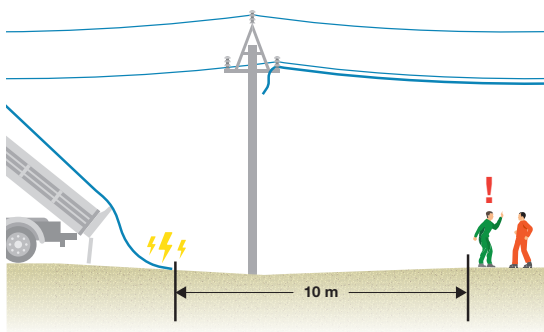
- Hop ud og land med fødderne samlet
- Gå væk fra køretøjet med korte skridt eller hop med samlede ben eller på ét ben

- Gå aldrig tilbage til køretøjet
- lige meget hvad du har glemt

Advar andre

- Gør andre opmærksomme på elektrisk fare
- Rør ikke blottede kabler eller nedfaldne ledninger

SØRG FOR,
at alle holder sig
10 m fra nedrevne
luftledninger eller
kabler

ANSVAR

ENTREPRENØRENS/ LANDMANDENS ANSVAR

Det er altid entreprenørens/landmandens ansvar at planlægge arbejdet og sikre, at det kan udføres på forsvarlig vis.

Entreprenøren/landmanden skal:

- Vurdere om respektafstandene kan overholdes
- Søge ledningsoplysninger i www.LER.dk inden ethvert kabelarbejde
- Kontakte netselskabet, hvis respektafstandene ikke kan overholdes
- Indsende situationsplan til netselskabet ved større komplekst arbejde
- Instruere alle, der skal udføre arbejde

Alle, der udfører arbejde i nærheden af elanlæg, skal kende:

- Placeringen af luftledninger/kabler
- Respektafstandene
- Arbejdsinstrukser fra netselskabet
- Kontaktoplysninger til netselskabet

FIND DIT NETSELSKAB

Du kan se hvilket netselskab, du arbejder under her:
www.danskenergi.dk/vejledning/nettilslutning/find-netselskab

MERE VIDEN

Sikkerhedsinstrukserne i denne folder overholder gældende lovkrav i Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg (BEK 1112/2017)

Læs mere på www.elsikkerhedsregler.dk

Tilladelse til erhvervsmæssig
råstofindvinding af sand, sten og
grus

Regional Udvikling
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder